

ŽELEZAR

Jesenice, 4. februarja 1967 Pošnina plačana v gotovini
LETO IX Številka 5

Perspektive

»Kdor se upira spremembam, je arhitekt propada«, je rekel Harold Wilson, britanski premier, prejšnji teden.

Prva velika hala, ki je zrasla na Belškem polju, je nekaj časa nosila ime hala vzdrževanja. Toda res samo nekaj časa — vzdrževanje se ni nikoli naselilo vanjo. Bila je prevelika in v drugačne namene uporabljena lahko več koristi.

Potem smo dočakali, da so se kovačnica, žerjavi in montažni oddelki preselili v nove, večje in primernejše prostore, ker so stare morali porušiti.

Instalacijska delavnica in delavnica tehnic nista več imele take sreče. Zasedli sta del prostorov starega jeklovleka — niso novi, še vedno pa so boljši od tistih, ki so jih zapustili.

Reorganizacija vzdrževanja nam bo spet prinesla nove selitve. Centralna navijalnica je sicer že dolgo na programu v naši železarni. Zdaj so se v bivši električni delavnici Javornik znašli kar trije gospodarji: slaba polovica delavnice električnih strojev (navijalnice), del električne reperaturne delavnice (ti dve delavnici imata svoje večje polovice v elektro delavnici na Jesenicah), končno se je v tej delavnici znašel tudi novoustanovljeni oddelki vzdrževanja novih valjarn na Javorniku. Spet bodo selitve.

Poleg elektro vzdrževalnih delavnic po posameznih proizvodnih obratih si jeseniških obratov ni mogoče zamisliti brez primerne električne reperaturne delavnice na Jesenicah. Ta zdaj — vsaj na papirju — obsega tudi svoj javorniški del in gre za tem, da bi se tudi dejansko združili. Vse to že skoraj s prostom kaže na to, naj bi se delavnica električnih strojev — centralna navijalnica selila v delno izpraznjene prostore javorniške elektro delavnice.

Toda kako izgleda ta selitev v resnici in praksi? Kakšne izgleda ima ta delavnica v teh prostorih? Ali bo to res tista že dolgo zamišljena centralna navijalnica naše železarne, ki naj bi zmogla popraviti doma večino pokvarjenih motorjev po sodobnih postopkih? Prepričan sem, da ne. Prostori tam za kaj takega sploh niso primerni. Premajhni so in preozki. Tudi svetlobo imajo zelo slabo — tudi podnevi bi morali delati pri umetni svetlobi. No-

tranji transport se ne da ugodno rešiti — to pri težkih motorjih, ki pridejo sem v popravilo. Dostop na ceste je skoraj neprimeren. Poleg tega so ostale delavnice z različnimi večjimi obdelovalnimi stroji, ki so pogosto potrebni pri mehanskih popravilih motorjev, na Jesenicah, čemur sledi dolgo prevažanje, zavlčevanje in hromitev dela. Tudi OZOD s svojimi naročilnicami in vodstvom delavnic je tam. Tam so tudi centralna skladišča s celotno izbiro materiala.

In končno — Javornik počasi odstopa. Glavna centra potreb ostajata in postajata Jesenice in Bela. Z Belo imajo Jesenice dobro zvezo po novem nasipu, še boljša pa bo, ko bo tam stekla tudi cesta.

Predelavati in opremljati tako brezperspektivno delavnico samo za nekaj let — delavnica naj ima in že ima vrsto strojev, navijalnih, obdelovalnih, tarirni, potrebuje sušilne peči, potrebuje razne elektro merilne, preizkuševalne in razdelilne naprave ter priključke — mislim, da to nikakor ni na mestu.

Menim, da je edina dobra rešitev v tem, da se pripravijo na Jesenicah primerni prostori na primerni lokaciji in da se jih potem polagoma sodobno opremlja.

Potem tudi bodo kos na logam, ki niso — in ne bodo — majhne.

KO

Seja delavskega sveta šamotarne

Delavski svet šamotarne, ki je nedavno zasedal, je razpravljal o problematiki proizvodnje v decembru. Med drugim so govorili tudi o vprašanju upravičenosti obstoja ambulate železarne.

Pri pregledu sklepov je predsednik DS ugotovil, da vsi sklepi niso bili realizirani in da tudi niso dobili načrta preventivnega vzdrževanja obrata od strojnega vzdrževanja. Ravno tako ni bil izpolnjen sklep, ki je zahteval obrazložitev, koliko stroškov je enota dala z materialnih stroškov za nabavo palet in betoniranje skladišča.

Izpolnitev sklepov se prenese do naslednjega zasedanja.

Iz tehničnega poročila o proizvodnji je bilo razvidno, da je enota preseгла družbene obveznosti 111,85 %, kar kaže tudi precejšen porast proizvodnje na posameznih agregatih, kot na primer v mlinih, Eirich mešalci in delno na hidravlični stiskalnici.

V nadaljevanju poročila o proizvodnji obratovodja omeni tudi izplen, pri katerem ni bilo bistvenih odstopanj in pa izmeček, ki se je nekoliko zmanjšal in to zaradi poostrene kontrole že pri vkladu. Omenil je tudi prodajo celotne količine specialnih formatov, namenjenih za novo žično valjarno Bela, ki so bili na zalogi več mesecev. Prodaja je precej izboljšala osebni dohodek za mesec decembra.

Pri vprašanju kvalitete se je ugotovilo, da se je nekoliko poslabšala vzdržnost ponov v jeklarni. Na to je vplivala v novembru manjkajoča surova glina iz Blatuše, kar je bilo pričakovati, medtem ko je bila vzdržnost na ASEA električni peči dobra.

Tudi kvaliteta silika opeke za elektro oboke je bila dobra, žal pa se ne kontrolira vzdržnost 1,5 tonske peči, kakor tudi ne vzdržnost ponov na 8,5 in 1,5 tonski električni peči.

Po razpravi na poročilo o proizvodnji, izpolnjevanju sklepov in obratnih problemih so razpravljali tudi o prehodu na 42-urni tednik. Sprejet je bil sklep, da naj bi s februarjem prešli na 48-urni tednik s tem, da se ukine vse nadurno in nedeljsko

delo, oziroma da bi za to delo določili proste dneve in da se v marcu preide na 42-urni tednik.

Komisijo DS enote so zadolžili, da pripravi točen elaborat o tem prehodu in da o tem obvesti delavski svet enote, kakor tudi komisijo pri DS podjetja.

Ker so nekatera delovna mesta slabo zaščitena, ali pa so zaščite odstranjene, se zadolži komisija za HTV, da ponovno pregleda vsa delovna mesta, posebna vrteče in prebne dele in ugotovi, ali so vsi zaščitni ukrepi storjeni. Ravno tako naj pregledajo higienske prostore, ki so premajhni in slabo vzdrževani, posebno glede vodovodnih pip, prh in vzdrževanje vrat.

Pri dovozu železnih boks palet iz jeklarne je ugotovljeno, da so z vsakim dnem izredno slabše. Vzrok je v slabih delovnih pogojih, ali v slabem odnosu tovarišev iz jeklarne. Boks paleta so vedno bolj skrivljene in polomljene, o čemer bodo DE jeklarne opozorili na boljši odnos do drago plačanih boks palet.

Predsednik je omenil tudi

govorice o obstoju naše ambulate, v katero je kolektiv železarne vložil precej milijonov. Le tako je lahko dosegla takšno stopnjo razvoja, ki po mnenju naše delovne enote odgovorja potrebam kolektiva. Mnenja je, da ambulant v takem obsegu mora biti v bližini podjetja, ali v samem podjetju, kot je to primer v vseh industrijsko razvitih državah.

V razpravi so se dotaknili tudi vprašanja, če je smotno imeti tri obratne ambulate ali zdravstvene ustanove na tako majhnem prostoru. Delovna enota je mnenja, da bi se predhodno investitor predimenzionirane gradnje zdravstvenega doma moral pomeniti tudi s proizvajalci, kaj je pravzaprav potrebno, kaj v okviru železarne, kaj pa v okviru občine in navsezadnje v okviru železnice. Delavski svet meni, da očitki, ki gredo na račun predimenzioniranosti zdravstvenega doma, le niso brez osnove. Mnenja pa je in bo to mnenje tudi podpiral, da je zdravstvena ambulant v železarni potrebna zaradi svoje bližine in svojega doprinosa k proizvodnim uspehom celotnega kolektiva.

Gornjo razpravo in sklepe DS je potrdil tudi zbor delovne enote.

-aR

Značilnosti in smernice družbenega plana za leto 1967

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

PLAN II — KOT DODATNA ZADOLŽITEV KOLEKTIVA

Osnovni plan blagovne proizvodnje je oprt na lastno proizvodnjo jekla. Da dosežemo boljše koriščenje kapacitet v nekaterih obratih ter da s tem izboljšamo finančni učinek, kakor tudi delitveno razmerje, se predlaga kot dodatno obvezo še plan II, ki predvideva 22.500 ton prodaje v vrednosti 4.640 milijonov S din. Vložek se za to proizvodnjo predvideva iz znižanja zalog surovega jekla in

polfabrikatov ter delno z nabavo vroče valjane žice in trakov. Povečana proizvodnja nam na enoto zmanjšuje fiksne stroške, tako da pri tem planu razlika med prodajno in lastno ceno brez upoštevanja fiksnih stroškov že daje skoraj v celoti čisti dohodek.

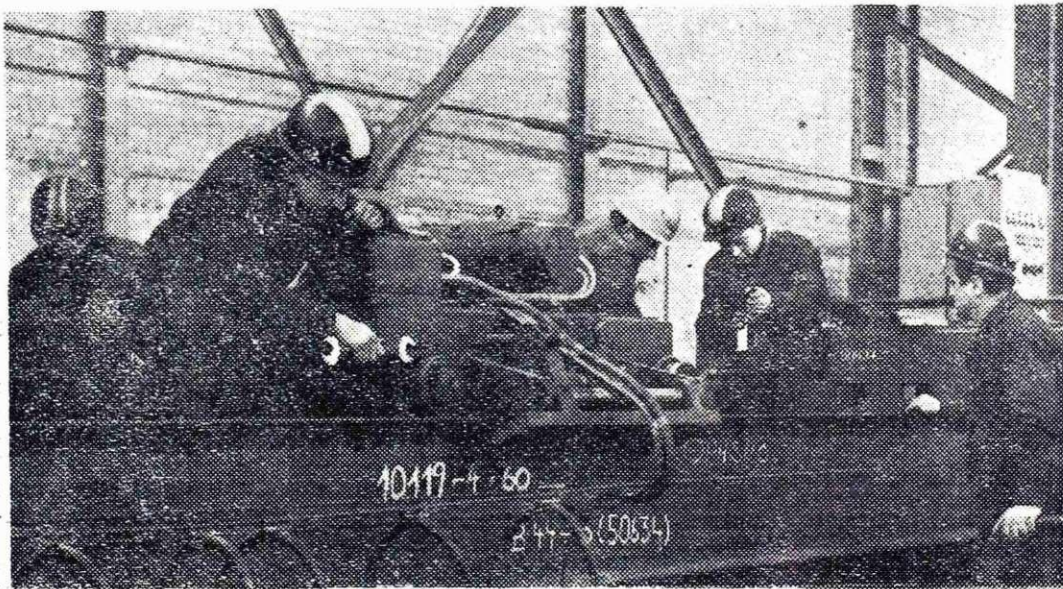
V planu II so zapopadeni naslednji obrati: valjarna debele pločevine, valjarna trakov štekel, profilna valjarina — lahke pruge, žičarna in elektroodni oddelki.

Osebni dohodek na ta del proizvodnje se oblikuje ravno tako po obstoječih cenikih, vendar pripada k temu še dodatna stimulacija seveda pod pogojem, da je osnovni plan izvršen v celoti. Dinamiko izvršitve tega plana je nemogoče že vnaprej odrediti, zato ga mora operativno določiti priprava dela, ki naj upošteva izvršitev osnovnega plana, občasne proste kapacitete in obstoječe zaloge osnovnega vložka. Plan II naj bo istočasno tudi težišče akcijskega programa za leto 1967 z že do sedaj sprejetimi obveznostmi.

PROBLEMATIKA TRŽIŠČA

Pogoji plasmaja na domače, še prav posebno pa na tuje tržišče, so vedno ostrejši. Tako, da osnovni faktorji ponudbe in povpraševanja t:

(nadaljevanje na 2. strani)



Vzdrževalci pri delu — o njihovem nagrajevanju berite na 6. strani

Reorganizirano vzdrževanje

Po dolgih pripravih in dostikrat vročih razpravah je v teku januarja pričel delovati nov sistem vzdrževanja. Če pogledamo, v čem je sprememba, potem moramo pač priznati, da smo napravili to, kar imajo že železarne na vzhodu in zahodu in kar smo pravzaprav že včasih imeli.

Organizacija ni še popolna in se bo v teku letošnjega leta dopolnjevala, zlasti se bo uredila in izpopolnila štabna služba za vsklajevanje in programiranje.

Novo formirane delovne enote so:

— strojne delavnice — pravzaprav tovarna rezervnih strojnih in konstrukcijskih delov,

— strojno vzdrževanje — celotno operativno vzdrževanje strojnih naprav,

— elektro vzdrževanje — celotno operativno vzdrževanje elektro naprav (razen šibkega toka),

— regulacijska tehnika in avtomatika — celotno operativno vzdrževanje regulacij, instrumentov ter avtomatizacije,

— gradbeno vzdrževanje — operativno vzdrževanje vseh gradbenih objektov.

Tehnična služba vzdrževanja je v pripravi in je organizirana šele za najnujnejše potrebe. Imela bo nalogo vsklajevati glavna popravila, male rekonstrukcije, naročanje uslug (skupaj s komercialno) izven železarne, vskladitev programov posameznih delovnih enot ter izvajati kontrolo nad zunanjimi izvajalci uslug.

Končni cilj celotnega vzdrževanja pri z rekonstrukcijo podvojeni vrednosti osnovnih sredstev je: zmanjšati zastoje, izboljšati pripravljenost naprav ter skušati poceniti stroške vzdrževanja.

Osnovno načelo naj bi bilo ne samo popravljati nastale defekte, ampak odpravljati vzroke za iste. To naj bi dosegli s študijem, analizami, vodenjem kartotek ter pravilno zalogo rezervnih delov. Zato je potrebno dvigniti strokovnost vzdrževalcev na čim višji nivo, da bodo kos vedno bolj zapletenim napravam, ki jih gradimo.

Celoten kolektiv seveda čaka na uspehe vzdrževanja in bi rad čimprej odgovor, ali bo denar, dodatno vložen v to dejavnost, vrnjen.

Vsaka organizacija je predvsem odvisna od ljudi, zlasti od njihove sposobnosti in vneme. Posamezniki, postavljeni na posamezne položaje, so bili zbrani s čim boljšim strokovnim znanjem. No, to ne zadostuje. Potrebno je, da se vsi v novi organizaciji vzdrževanja zavedajo, da samo uspešna proizvodnja daje rezultate za celotni kolektiv in je to tudi glavno merilo poleg nizkih stroškov — za uspešno vzdrževanje.

Pričakujemo, da bo morda v začetku nekaj težav v odnosih ter v terminih, nekaj zaradi nepopolnega staleža vzdrževalcev, vendar mora voditi vse vzdrževalec ena misel, da samo boljše delo podjetja vodi tudi k boljšemu ekonomskemu uspehu posameznika.

Predvideno nagrajevanje predvideva odvisnost dohodka v veliki meri od proizvodnje — 60% in samo manjši del — 40% je trajni, proračunski. V načelu je ta sistem dober, vendar pa bo morda notranjo delitev potrebno izpopolniti s ceniki za posamezna dela. Čim prej in čim popolnejše bomo sistem delitve osebnega dohodka izpopolnili, tem boljše bo funkcioniralo tudi vzdrževanje.

Strojne delavnice bodo pričele že v januarju s ceniki. Računamo, da se bo produktivnost lahko že bistveno povečala in nam bodo lahko dragoceno izkustvo za nadaljnje delo tudi za ostale službe vzdrževanja. Upamo pa, da nam bodo celotni stroški vzdrževanja v bližnji bodočnosti lahko kmalu merilo za nagrajevanje.

Pričakujemo, da bodo proizvajalci in vzdrževalci razumeli važnost sprememb v organizaciji vzdrževanja in bodo primerno sodelovali.

Glede na višino stroškov vzdrževanja, ki znašajo čez 9 milijard letno, je važno, da uredimo odgovarjajočo kontrolo pri proizvajalcih in pri vzdrževalcih. Z dobrim sodelovanjem vseh bo mogoče doseči uspehe že v letu 1967, ki si jih vsi želimo.

B. Homovec

Značilnosti in smernice družbenega plana za leto 1967

(nadaljevanje iz 1. strani)

j. kvaliteta, roki dostave na tržišče in plačevanje, prihajajo vedno bolj do izraza. Načelo, da je ravnanje proiz. potreba tržišča, se bo moralo upoštevati v večji meri kot doslej. Na področju tehnologije dosegamo določene rezultate, ne moremo pa tega trditi glede rokov dostave na tržišče, kar je neposredno v zvezi z izpolnjevanjem operativnih programov. Izven programskih proizvodnja in odstopanje od pogodbenih obveznosti se bo moralo zmanjšati na minimum. Delovne enote naj resno pristopijo k reševanju teh nalog, ker se bo po tem lahko tudi ocenjevalo rezultate posameznega obrata.

STALEŽ ZAPOSLENIH

V letu 1966 nismo uspeli zmanjšati števila zaposlenih. Obstojajo celo vedno večji pritiski za povečanje delovne sile, čeprav vemo, da je za sedanjí obseg in vrednost proizvodnje dosežani stalež previsok. Ravno tako je znano, da je delovni čas ponekod slabo izkoriščen. V kolektivu je še vedno določeno število takih, ki s svojim odnosom ne kažejo pripadnosti kolektivu in to v času, ko se večina članov kolektiva prizadeva, da doseže boljše materialne pogoje. Nujno je, da v letu 1967 postavimo te odnose na pravo mesto, istočasno pa, da življenjsko in hitro rešujemo vse probleme, ki nastopajo z različnimi organizacijskimi spremembami in prekvalifikacijami. Vsekakor pa moramo voditi čim bolj dosledno selekcijsko politiko že ob sprejemanju delavcev.

NAGRAJEVANJE

Plan sicer predvideva določeno povečanje OD, seveda v skladu z rastjo proizvodnje. Gre pa za nalogo, da sistem nagrajevanja dopolnimo do take mere, da bo usklajen z rezultati dela posamezne delovne enote. Predvsem so sporni relativni odnosi. Sedaj je v postopku premik gibljivega dela na osnovne postavke ter postavitev norm na povprečni faktor 1. V obratih, kjer je delo individualno, naj bo vpliv skupnega gibljivega dela na osnovi formiranega OD po ceniku za vso enoto čim manjši. V tem smislu je v pripravi tudi predlog za hladno valjarno in žičarno. Z reorganizacijo službe vzdrževanja se spremenijo tudi osnove za formiranje OD v teh obratih, in sicer so osnova proračun in pa delež proizvodnih obratov, v delavnicah pa ceniki. V kolikor bo še naprej obstajala stimulacija za 85% presega nje plana, moram omeniti, da velja že sprejeto načelo, da se ta stimulacija računa za vse obrate na operativni me-

sečni plan, ki ga predpisuje priprava dela in ki upošteva proizvodne pogoje za vsak mesec posebej. Tovrstna stimulacija se priznava za presežek proizvodnje, nikakor pa, da to že samo po sebi pripada kot del formiranega OD. V pripravi je tudi pravilnik za premije na osnovi znižanja planiranih proizvodnih stroškov. Glede samih cenikov za formiranje OD pa je nujno, da se formiranje OD dopolni z upoštevanjem zgrešene proizvodnje predhodnih obratov (prekvalifikacija, sekunda proizvodnja itd.).

ORGANIZACIJSKE IN OSTALE NALOGE

V letu 1967 je predvsem naloga služb, da se čim hitreje rešuje in izvaja vse organizacijske spremembe in ukrepe (služba vzdrževanja, priprava dela itd.). Nadalje moramo izpopolniti sistem sledenja in analize proizvodnih stroškov, ki mora biti osrednja naloga vseh za to odgovornih služb. Pospešeno se mora delati na izdelavi dohodkovnega sistema in s tem v zvezi priprava koncepta

strukture ekonomskih enot. Nikakor ne gre zanemarjati priprave za skrajšani delovni čas, vendar v dani situaciji prvenstveno moramo urediti normalni delovni čas, ki se nanaša na boljše koriščenje do 48 ur in na zmanjšanje nadur, to je čas čez 48 ur tedensko. S posameznimi predpisi in ukrepi je nujno zaostri vprašanje naročanja in pravilnega kontiranja stroškov. Pri tem gre predvsem za dosledno izvajanje in koriščenje sredstev investicijskega vzdrževanja ter za disciplino pri evidenci režijskih stroškov. Pri finančni situaciji, v kakršni smo, je nedopustno, da posameznik naroča prek odobrenih sredstev in po svoje odloča kontiranje stroškov. Skratka, kakor je naloga, da utrdimo tehnološko disciplino, tako moramo tudi na področju tehnične administracije uvesti red ter dosledno in strogo izvajanje internih navodil in predpisov. Dosledno bomo morali izvajati določila sprejetega statuta in s tem v zvezi pripraviti vsa interna pravila in ostale statutarne akte.

Ivo inž. Arzenšek

Vida Tomšič na obisku v železarni

V torek, 31. januarja, se je mudila na Jesenicah predsednica odbora SZDL Slovenije in članica CK ZKJ Vida Tomšičeva. Iz objavljenih poročil v jeseniškem radiu in televizijskem obzorniku povzamemo, da se je ves dan mudila v železarni ter imela razgovore s predstavniki družbeno-političnih organizacij železarne in občine, kakor tudi s predstavniki uprave podjetja in organov samoupravljanja v železarni.

Žal merodajni forumi, ki so tov. Tomšičevo povabili na Jesenice, niso smatrali za potrebno, da bi pravočasno obvestili o omenjenem obisku naše uredništvo, zato nismo mogli pripraviti slikovne

reportaže, čeprav bi to z veseljem storili.

Iz istih poročil smo zvedeli, da je tov. Tomšičeva obiskala in si ogledala novo valjarno Bela ter valjarne na Javorniku, v popoldanskih urah pa se je pogovarjala z občani, ki stanujejo na Cesti heroja Verdnika št. 21 in 22, in sicer v barakah, kjer je bilo precej škode ob minulih poplavih.

V kolikor nam bo uspelo dobiti gradivo, ki ga je tov. Tomšičeva posredovala na širšem razgovoru s člani političnega aktiva oziroma na predavanju v torek zvečer v dvorani delavskega doma, bomo nekaj njenih misli objavili tudi mi v naši prihodnji številki.

Srbski humorist Branislav Nušić je bil že v mladosti duhovit in odrezav. Hudomušnež je nekoč vprašal Nušića:

»Gospod Nušić, po zakonu o neuničljivosti materije se v naravi nič ne izgubi. Povejte mi torej, kaj se zgodi s tistimi leti, ki jih ženske tako skrbno prikrivajo in tajeje?«

»Saj? Tega ne veste? — Ta leta navadno dodajo starosti svojim prijateljic.«

Slavni kipar Ivan Meštrović je na razstavi razlagal svoji družbi razstavljena dela, ki so bila njegova. Nena doma se oglasi strogi čuvaj:

»Ne smete se dotikati razstavljenih predmetov!«

»Dragi prijatelj,« mu reče kipar, »ko bi vi vedeli, kolikokrat sem se že dotaknil z rokami teh kipov!«

»Vaša sreča, gospod, da tega nisem opazil,« pravi čuvaj, ki se mu ni sanjalo, koga ima pred seboj.

Ob organizaciji prometno-transportne službe

V okvir reorganizacije strojno-energetskih obratov sodi tudi nova organizacija prometa in transporta. Da bi bila ta dejavnost čim cenejša, ter učinkovita, je želja vodstva železarne, da bi oba dosedanja obrata združili v enega.

Najprej nekaj teoretičnih misli o prometu oziroma transportu. Politična ekonomija deli promet na transport v industriji, ki ga imenujemo tudi notranji transport in na promet, ki predstavlja verigo med proizvodnjo in potrošnjo. Celoten promet je torej nujno podaljšek proizvodnje, celo del njenega procesa in se tudi finansira iz sredstev za proizvodnjo. Promet oziroma transport lastnega proizvoda nima, njegova naloga pa je, da predstavlja predmete dela do mesta nadaljnje proizvodnje in končne izdelke do potrošnika. Šele z izvršitvijo prednjega zaključni proizvodnja. Zaradi pocenitve izdelkov pa obstoji čedalje večje hotenje, da se čim bolj zmanjša obseg notranjega transporta, kot tudi tistega prometa, ki povezuje proizvodnje s potrošnjo. Pri tem pa je bistveno, kako in kje so posamezne industrije, obrati, skladišča postavljeni, kakšna je njihova vsestranska izkoriščenost, razvitost in kakšne kapacitete ima mreža nakladalnih naprav (žerjavi, dvigala, trakovi, vilicarji itd.).

Da pa bi bil končni proizvod čim cenejši, se stremi, da bi bil transport čim manjši in čim krajši, to je čim ekonomičnejši. Gornje ugotovitve nalagajo odgovornim za transport zelo pomembne naloge. Pri tem pa naj bi vedno veljala ena važnih zapovedi, naj vmesnih skladišč ne bo. Kar enkrat predstavimo, naj tam stoji in naj se za transport ne jemlje več v roke. Za dober transport je tudi važno, da so sredstva pravilno izbrana in kar je še važnejše, tudi dobro vzdrževana. Sila neprijetne posledice nastajajo, če na transportnih

napravah vedno le sproti popravljamo nastale okvare, namesto da bi na njih vršili servisna — periodična popravila. Štednja in odstopanje od rokov popravil in morda še prekomerno trošenje transportnih sredstev nujno pripelje do tega, da so stroji več v popravilu kot na delu.

Pri organizaciji prometa moramo vsekakor upoštevati njegove posebnosti. Kljub temu, da je promet del procesa proizvodnje, ni proizvodnja, pač pa je to samostojna panoga. Torej lahko rečemo, da je promet nadaljevanje procesa proizvodnje. Pri prometu (transportu) horizontalna organizacija ni priporočljiva, ker le vertikalna omogoča tako hitro ukrepanje, ki je potrebno za najracionalnejši proces dela. V proizvodnji lahko izgubljeni čas še nadoknadimo z večjo storilnostjo, zamujena vožnja katerikoli vozila pa se ne more več nadoknaditi.

Ceprav je vsaka teorija pušta, se tega nisem mogel izogniti, ne da bi mogel dovolj razločno povedati, zakaj je v okviru prometne službe operativna potrebna. Dispečerji, ki bi jo izvajali, naj bi vodili pregled o vsem dovozu materiala, skrbeli naj bi, da se izvrši dostava po vrstnem redu, potrebi in času primerne. Temu odgovarjajoče naj bi usklajevali uvoze, izvoze vlakov na vseh naših treh stičnih kolodvorih z železnico. Na osnovi globalnega pregleda naročil in potreb naj bi koordinirali, da se za redne ter izredne potrebe pripravi dovoljno število vagonov oziroma cestnih vozil, s katerimi bo moč postavljene naloge v roku in obsegu pravočasno izvršiti. Zato naj bi z obrazci in grafikoni nepre-

stano sledili situaciji in spremljali kroženje transportnih sredstev ter materialov in pravočasno ukrepali, kot to zahtevajo potrebe. To pa bo možno le, če bodo tekoče seznanjeni z obsegom dovoza vseh surovin.

Drugi problem, ki naj bi bil rešen, je vsekakor organiziranje ustrezne skupine, ki bo mogla v redu in v odgovarjajočih rokih vršiti redno vzdrževanje vseh talnih transportnih in razkladalnih naprav. Zato je predvideno, da se bo skupina povečala na deset mož, ki jih bo vodil delovodja z odgovarjajočo strokovnostjo.

Ne moremo trditi, da so doslej v kurilnici in vozovni

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA — V britanski železarni »Richard Thomas and Baldwins Ltd.« gradijo novo napravo za vroče pocinkanje jeklenih trakov. Dolga bo 240 m ter bo imela proizvodno zmogljivost 4000 ton pocinkanih trakov na teden. Pričela bo obratovati v letu 1968.

ZAHODNA NEMČIJA — Zahodnonemška železarna »Dillinger Hüttenwerke A. G.« v Dillingenu (Posarje) je naročila pri »Concastu« novo napravo za kontinuirano vlivanje. Naprava bo imela dve žili ter bo vlivala brame dimenzij 750x170 do 1600x250 mm šarže težke 175 ton. Pričela bo obratovati v letu 1968.

POLJSKA — V letu 1965 so poljske tovarne orodnih strojev znatno povečale izvoz svojih proizvodov na zahodno tržišče. Povečanje je v primerjavi z letom 1964 za 63 %. Glavni kupci so Indija, Italija, Grčija, Avstralija, Kanada ter Velika Britanija.

SOVJETSKA ZVEZA — Na ukrajinskem inštitutu za raziskavo materiala so jekleno žico prevlekli z aluminijevim praškom in potem v hladnem valjali. Takšno žico lahko uporabljajo za visokotlačne daljnovode in imajo predvsem to prednost, da so lažji.

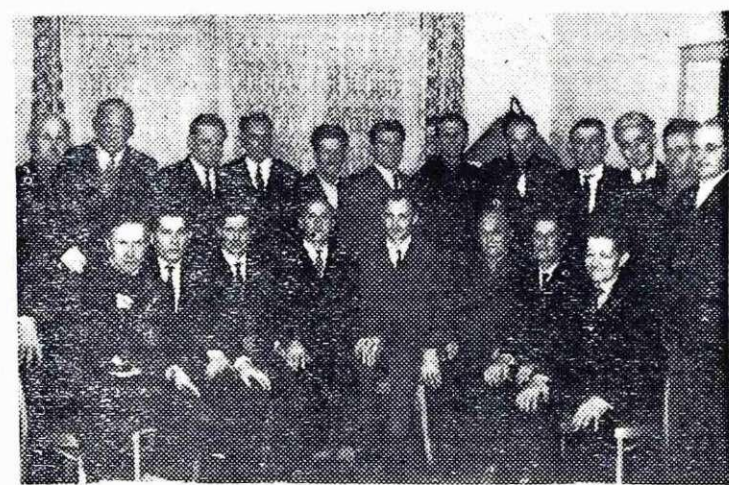
ŠVEDSKA — V švedskih železarnah so v zadnjem času zgradili oziroma so še v gradnji tri velike obločne elektro peči. Dve z zmogljivostjo 50 ton gradijo v železarnah »Avesta Jernverk AB« in »Kockums Jernverk AB«. Tretjo, ki je največja v Skandinaviji, gradijo v železarni »Smedjebacken«, ki pripada znani družbi ASEA. Imela bo zmogljivost 120 ton na šaržo ter bo pričela obratovati v letu 1968.

delavnici slabo delali, bilo pa je na račun nagrajevanja več očitkov. Predvsem zato, ker so bili osebni dohodki delavcev teh delavnic odvisni od dela prometne in vlečne službe, kljub temu da tudi ti dve službi nimata za sedanj način formiranja sredstev sebi lastnih meril. Lastnih trdim zato, ker je njihov osebni dohodek odvisen od višine proizvodnje v železarni in ne od izvršenega tonskega kilometra, ki je edino pravilno merilo prometa. Da bi torej očitki pri nagrajevanju odpadli, je predvideno, da naj bi promet in vlečna služba, h katerim naj bi spadala še proga, formirali k

staležu zaposlenih odgovarjajoči del po dosedanjih merilih, medtem ko naj bi osebe je kurilnice in vozovne delavnice formirale svojo maso po njihovem delu. Konkretneje rečeno, več kot bo v bodoče popravil, več bo opravljenega dela in večji bodo tudi osebni dohodki. Vodstvo prometa bo moralo prevzeme opraviti natančno in dosledno. To bo tudi v njihovem interesu, saj bo ves dohodek delavnic priračunan njim v strošek.

To so glavni motivi ob pripravljanju organizacije prometa, transporta in vzdrževanja njihovih sredstev.

Branko Blenkuš



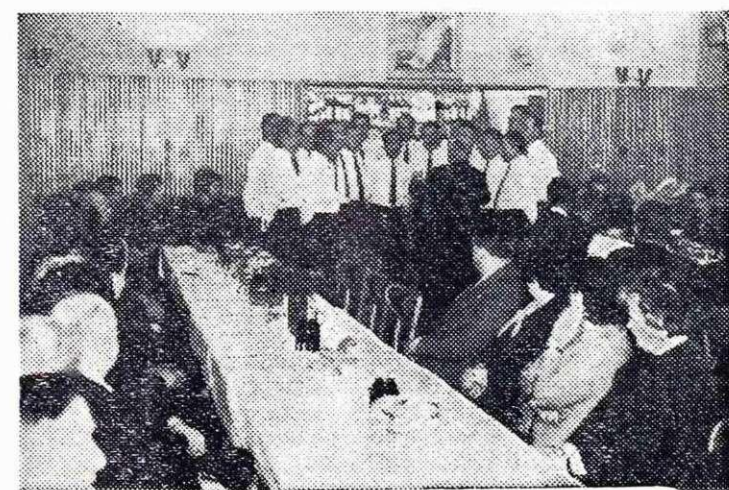
Martinarji svojim upokojenim sodelavcem

V soboto, 28. januarja je sindikalni odbor martinarne priredil družabni večer za upokojene sodelavce. V zgornjih prostorih kazine so se zbrali nekdanji sodelavci, člani sindikalnega odbora in obratovodstvo. Predsednik sindikalnega odbora je v krajšem pozdravu omenil njihov prispevek v razvoju obrata. Upokojeni sodelavci, je poudaril, so veliko prispevali, da se je martinarna z rekonstrukcijami modernizirala. Grupni šef inž. Karba se je v svojem pozdravnem govoru zahvalil za njihovo požrtvovalnost in prizadevnost. Obratovodja inž. Cop pa je na kratko orisal nadaljnji razvoj obrata ter še enkrat poudaril vlogo upokojenih sodelavcev v razvoju obrata. Ob zaključku jim je zaželel prijeten večer ter da bi dolga leta uživali zasluženi pokoj.

Nekdanje sodelavce je presenetil pevski zbor martinarjev, ki jih je pozdravil s petjem. Upokojeni so z zanimanjem prisluhnili njihovim pesmim in jih s ploskanjem nagrajevali. Sledila je razdelitev spominskih plaket, ki so jih dobili vsi upokojeni sodelavci. Ob prijetnem razpoloženju, za katerega je skrbel instrumentalni ansambel iz Ljubnega, je tekla beseda pozno v noč.

Ob slovesu so izrazili željo, da bi si po končani rekonstrukciji martinarne lahko ogledali obrat, da bi videli, koliko se je način dela spremenil.

Janko Bauman



Mladinci in mladinke železarne!

Naše enakopravno in uspešno sodelovanje pri nadaljnjem razvoju samoupravnih odnosov in pri izgradnji moderne industrije zavisi od naše splošne in strokovne razgledanosti in izobraženosti. Zato je naša prva naloga, da se vsestransko izobražujemo in izpopolnjujemo. Le tako bomo lahko uspešno posegali v življenje in delo naše železarne in postopno zamenjevali naše starejše tovariše.

S tem namenom je bil ustanovljen KLUB MLADIH NOVATORJEV IN SAMOUPRAVLJALCEV (KMNS). Vi boste s svojo udeležbo v klubu vplivali na fizionomijo kluba, na njegovo ustvarjalno moč pri nadaljnji modernizaciji proizvodnje. V obratnem smislu pa bo tudi klub, kot grupa mladih ljudi vplival na vašo razgledanost, spoznanja in navade. Vemo, da so v vsakem posamezniku skrite številne ideje, izboljševalne misli in druge pozitivne lastnosti, ki jih bomo med seboj zamenjali. Skupaj bomo poiskali odgovore na številna vprašanja, ki nas težijo.

Vabimo vas k sodelovanju. Prijave sprejemajo predsedniki mladinskih aktivov v delovnih enotah.

TK ZMS železarne

Dvoje mnenj o reorganizaciji špedicije

V 4. številki Železarja je bil objavljen prispevek P. G. o reorganizaciji špedicije, v katerem pisec obravnava področje dejavnosti, ki je večini članov kolektiva železarne neznana. Čeprav sestavek ni dovolj določen, iz njega lahko povzamemo nekaj pozitivnih stvari, zlasti pa navedbo, da se je potrebno pred takimi odločitvami posvetovati tudi z ljudmi, ki jih tak ukrep prizadene.

Vedeti je treba, da ni vsako kopito za vsak čevljev, ravno tako ni vsak predlog dober. Upravičeno dvomimo o koristnosti koncepta reorganizacije v transportno-prometni dejavnosti. Posebno se v njem čuti vpliv, da bi to skrojili po vzorcu poslovanja na železnici. Poznavalci razmer ta predlog odločno zavračajo, ker ne vnaša koristnih novosti v poslovanje. Vsa dosedanja spreminjanja niso dala tistega, kar bi lahko imenovali »koristno, pametno in ekonomično«. Brez širšega posvetovanja ne bo večjega uspeha. Imamo občutek vsiljevanja neke oblike, ki ni jasno prikazana in utemeljena, še manj pa podkrepljena s številkami o prihrankih. Nikakor ne bi smela ta razprava mimo organov samoupravljanja, oziroma mimo prizadetih ljudi. Spremlja nas občutek o odsotnosti gospodarskega gledanja na stvari, katere bi morale že zaradi strogo eksekutivne narave obratov ter njihove funkcionalne povezanosti s proizvodnjo biti jasneje razložene. Vsak ukrep bi moral sloneti na preizkušeni metodi primerjanja raznih mnenj, izbrati najboljše in šele potem uzakoniti.

Razprava v Železarju zaradi špedicije verjetno ni zadnja. Morda bi bilo koristno seznaniti bralce, da smo operativci tehtnic (nekateri upo-

rabljajo omalovažujoč termin iz franc-jožefovih časov tudi uradno), v prepričanju, da prispevamo k smotrni rešitvi mnogih nejasnosti, predložili našo zamisel, kako reorganizirati dejavnosti, ki se ukvarjajo z dovozi surovin in odpremo gotovih izdelkov. Naš predlog vsebuje vse elemente funkcionalne povezanosti služb, ki so v sedanjih oblikah razkosane na različna področja. Iznešena gledišča podarjajo zlasti potrebo raz-

likovanja med komercialno in čisto eksekutivno - tehnično stranjo dela. Nasilno spajanje teh dveh zvrsti služb je grobo rečeno navadna »god-lja«. S tem ni rečeno, da ni potrebno medsebojno sodelovanje, narobe, še kako potrebno postaja v zaostreni situaciji, v kakršni je trenutno naše gospodarstvo. Predpogoj za uspešno sodelovanje pa je, da sleherni pozna svoje dolžnosti, jih izpolnjuje le v mejah svoje pristojnosti, oziroma kakor mu narekuje značaj dela. Medsebojnih sporov ne bo več, če bodo vsi vrednotili delo slehernega skozi nepristransko gledanje na onega, ki vihti lopato, pa tudi onega, ki suče pero.

S. T.

Delo bo treba razmejiti

Navedeni članek v zadnjem Železarju prikazuje poleg že znanih ugotovitev postopek reorganizacije v dokaj čudni luči. Osnutek sam je moral prvenstveno rešiti kopico vprašanj, ki se tičejo razmejitve dela med špedicijo in ostalimi službami. Je pa rezultat najrazličnejših mnenj, ki naj bi omogočila čimprejšnjo odločitev glede obsega špedicijskih poslov.

Namen osnutka je bil predvsem, da osvetli probleme, ki se pojavljajo pri delu špedicije in se morajo rešiti pred samo reorganizacijo. Poleg primerov, ki jih navaja pisec, se mora na primer razmejiti tudi delo, ki ga sedaj opravlja špedicija na Javorniku. Le-ta vodi poleg čisto svojih poslov tudi evidenco zaloga, pregled naročil, izstavitev do-

bavnih listov in podobno, kar vsekakor ne spada med špedicijska dela. Po drugi strani pa je vsekakor ekonomično, da se ti posli opravljajo za valjarne centralizirano. Osnutek sam seveda navedenih problemov ni mogel rešiti, ker so mnenja posameznih služb popolnoma nasprotna. Točna razmejitev del med špedicijo in ostalimi službami bo šele omogočila, da bomo pristopili k samemu predlogu za reorganizacijo.

Kot doslej bo tudi v bodoče še bolj potrebno konstruktivno sodelovanje vseh, predvsem pa sodelavcev špedicije, da bomo lahko postavili takšno organizacijo, ki bo omogočila pravilno in ekonomično opravljanje špedicijskih poslov.

Jurij Lacker

Dvakrat preudarimo!

Priprave za ukinitve toplih obrokov med delom, ki so si pridobili v naši železarni domovinsko pravico že pred leti, vzbujajo med mnogimi sodelavci razmišljanja in pripombe. Gotovo, časi intenzivnejšega gospodarjenja terjajo iskanje neizkoriščenih možnosti, toda marsikdaj stvar, ki je na videz draga, prinaša koristi nad svojo ceno. So nerentabilne stvari, ki se jim ne moremo odreči: otroci, nebolgli bolniki in starčki, zdravstvo, kultura... Primer na prehrano pa je celo rentabilna, kar dobri gospodarji priznavajo povsod, tudi po kapitalističnem svetu.

Kot zdravstveni delavec čutim dolžnost predlagati tistim, ki odločajo, naj stvar vnovič preudarimo. Če je gospodarnost železarne prenesla izdatke za tople obroke tedaj, ko ni bilo tako modernega obrata družbene prehrane, kakršen je na voljo danes, lahko zdaj toliko bolj pričakujemo vlaganja v ta namen.

V vročih obratih od mrzlih malic in pijač ne moremo pričakovati nič dobrega. Človeška prebavila so navajena predvsem na tople zalogaje in če hočemo že v normalnih okoliščinah ohraniti zdravje, jih ne kaže preveč obremenjevati z mrzlimi. Še najmanj pa v vročih obratih. To spoznanje je nesporno.

Res je sicer, da se v industrijsko razvitih državah prehrana vse bolj usmerja na konzervirano hrano, toda na takšne vrste, ki se pred zaužitjem toplotno obdelajo. Naša prehrabena industrija dela tu šele nebolgliene prve korake.

Kako je danes, ko v železarni obstaja vsaj možnost za hranjenje s toplimi obroki, z boleznimi prebavil pri naših sodelavcih? Položaj ni rožnat: zaradi bolezni prebavil, na katera ima način prehrane odločujoč vpliv, je v letu 1966 болоvalo 1243 sodelavcev in sodelavk skupno 15.369 dni, kar je okrog 9 odstotkov vseh izgubljenih dni zaradi bolezni in poškodb. Z ukinitvijo toplega obroka lahko pričakujemo samo obrat na slabše.

Menim, da je gospodarna, zdravstveno smotrna in vzgojna samo ena pot: ohranitev in izboljševanje toplega obroka med delom.

dr. Franc Trampuš

ANEKDOTE

Pisatelj Stevan Sremac je bil v družbi, v kateri je nanesel pogovor tudi na davke. Nekaj časa je poslušal, nato pa se je oglašil:

»Mislim, da bi bil od vseh davkov najdonosnejši davek na žensko lepoto.«

»Kako to?«

»Kako to?« so ga vprašali.

»Ker bi ga vsaka ženska z navdušenjem plačevala.«

....

Na soški fronti se je italijanska četa, ki so ji bili nasproti Bosanci, znašla v položaju, da se je morala predati. Lahi so privezali na puško srajco in jo pomolili iz jarka. Toda Bosanci le niso vedeli, kaj bi, ker »zastava« ni bila čisto bela. Šele Jusuf Halilović jih je potolažil:

»Saj je bela, samo na robovih je od strahu nekoliko porumenela.«

Pogovori o samoupravljanju

V nadaljevanju razprave s področja delovnih razmerij bi v tej številki obdelali poglavje temeljnega zakona o delovnih razmerjih, ki ureja uveljavljanje pravic delavcev po delu in iz dela. V praksi se namreč nemalokrat sprašujemo, kje in pod kakšnimi pogoji lahko delavec uveljavlja svoje pravice, če smatra, da mu je bila s sklepom delovne skupnosti ali njenega organa kršena njegova pravica. Čeprav že sam temeljni zakon precej konkretno ureja področje uveljavljanja pravic delavcev, pa so dolžne posamezne delovne skupnosti to pomembno varstvo pravic delavcev urediti še v svojih statutih in pravilnikih. Namreč 121. člen drugi odstavek temeljnega zakona izrecno za-dolžuje posamezne delovne skupnosti, da organizirajo samoupravljanje na način, ki omogoča delavcu neposredno soodločanje o delovnih pogojih ter o njegovih pravicah in obveznostih iz delovnih razmerij. Delovne skupnosti tudi zadolžuje, da ustanavljajo službe, ki so dolžne skrbeti za uveljavljanje pravic delavcev iz teh razmerij in da delovne skupnosti določijo samoupravne organe, pri katerih delavec lahko ugovarja, kadar meni, da se njegova pravica krši.

Z ozirom na to ukazujoče določilo temeljnega zakona je tudi naša delovna skupnost vse načelne določbe o uveljavljanju pravic vnesla v svoj statut, zaradi povezave in skladno s celoto pa posamezne določbe vnesla kot posebno poglavje še v pravilnik o delovnih razmerjih.

Da pa ne bi dobesedno ponavljali vseh določil o uveljavljanju pravic delavcev, nakazanih v statutu oziroma v pravilnikih, ki urejajo delovna razmerja delavcev železarne, bi se v tej razpravi dotaknili le tistih, o katerih bi bil moral biti seznanjen vsak delavec in sicer:

1. Vsak sklep, katerega koli organa delovne skupnosti, ki odreja pravice in dolžnosti delavcev, mora biti delavcu sporočen v obliki pismene odločbe z obrazložitvijo in pravnim poukom. Odločbo izstavi direktor železarne ali od njega pooblaščen oseba.

2. Delavec ima pravico ugovora zoper vsako odločbo, s katero je bilo odločeno o njegovih pravicah in dolžnostih v roku 15 dni od prejema odločbe oziroma od poteka roka, v katerem bi bil moral organ, ki je odločal o pravicah in dolžnostih delavca, izdati odločbo.

Delavec ima pravico ugovora tudi, če pristojni organ železarne ne izda na prvi stopnji odločbe v 15 dneh od dneva, ko se je delavec obrnil nanj z zahtevo ali kakšno drugo vlogo.

3. Hkrati z ugovorom, ki ga delavec poda pri organu druge stopnje v železarni, se delavec lahko obrne tudi na pristojni občinski upravni organ.

4. Organ druge stopnje (ta organ, določen s statutom, je delavski svet delovne enote ali železarne, pač v odvisnosti, kateri organ je odločal o pravicah in dolžnostih delavca na prvi stopnji) mora odločiti o ugovoru delavca v 30 dneh od dneva vložitve ugovora. Sklep tega organa pa je dokončen in proti temu sklepu delavec ne more več ugovarjati.

5. Če delavec meni, da mu je tudi z dokončno odločbo drugostopenjskega organa, to je pris.-oj-

nega delavskega sveta, kršena njegova pravica, jo sme uveljavljati s tožbo pri sodišču splošne pristojnosti in sprožiti delovni spor. Rok za tožbo je 30 dni in začne teči z dnem izvršitve dokončne odločbe oziroma s pretekom roka, v katerem bi bil moral pristojni organ izdati odločbo.

Pri tem poudarjam, da se delavec lahko poslužiti tožbe pri sodišču šele takrat, če je o njegovi pravici in dolžnosti v železarni že dokončno odločeno.

Rok za vložitev tožbe, s katero se uveljavlja denarno terjatev, pa teče od dneva vročitve odločbe prve stopnje in traja dve leti.

6. V postopku za uveljavitev pravic delavcev iz dela v železarni, delavec ne plačuje upravnih in sodnih taks za vloge in druge priloge in tudi ne za odločbe ter druge akte, oziroma akte v tem postopku.

Ob koncu te zgoščene razprave o uveljavljanju pravic delavcev po delu in iz dela pa bi rad opozoril še na dve bistveni določili in sicer:

— da ima delavec pravico v smislu prvega odstavka 121. člena temeljnega zakona biti navzoč na sestanku vsakega organa upravljanja, kadar se odloča o njegovih pravicah in dolžnostih (v ta namen je organ, ki odloča o pravicah in dolžnostih delavcev, delavca dolžan pravočasno povabiti na sestanek) in

— da ugovor zadrži izvršitev odločbe, razen v primerih odreditve del, ki se morajo v interesu nemotenega obratovanja opraviti v podaljšanem delovnem času in v primerih začasne premestitve delavca zaradi višje sile, nadomeščanja odsotnih delavcev, nemotenega obratovanja in v ostalih primerih, ki jih določa pravilnik o delovnih razmerjih.

H. Stana

Konferenca delovne organizacije ZK delovne enote plavž

Člani ZK delovne enote plavž so se zbrali na redni konferenci, da bi pregledali delo preteklih dveh let in izvolili novo vodstvo osnovne organizacije.

Po poročilih se je razvila precej živahna razprava o problemih in nalogah, pred katere nas je postavila gospodarska reforma. Iz razprave je bilo razvidno, da bodo morali biti člani zveze komunistov bolj aktivni pri delu samoupravnih organov, v sindikalni in mladinski organizaciji. Razprava je pokazala, da so posamezni člani ZK premalo seznanjeni s problemi kolektiva in s sklepi delavskega samoupravljanja, čeprav sami sodelujejo v samoupravnih organih. Naloga nas komunistov je, da podrobneje razčlenimo posamezne probleme, če pa nam kakšna stvar ni dovolj jasna, se moramo še posebej pozanimati, da pri sprejemanju sklepov lahko aktivno sodelujemo. Zelo važno je tudi tolmačenje posameznih sklepov članom kolektiva. Seveda, pri tem moramo biti konkretni in včasih pozabiti na lastne interese, če so v ospredju interesi celotnega

kolektiva. Uspehi v proizvodnji, ki smo jih dosegli v preteklem letu, nas ne smejo uspavati, ampak naj bodo vzpodbuda za še aktivnejše delo. Mesto članov Zveze komunistov je v proizvodnji in pri delu samoupravnih organov. S pravilnim delom in praviimi stališči v razpravah bo rasel naš ugled in naš vpliv. Naše delo mora postati kolektivno in vzor ostalim članom kolektiva.

Na konferenci smo izvolili za novega sekretarja tov. Jožeta Kokalja, za njegovega namestnika pa tov. Angela Žnidaršiča. Oba sta strokovno in politično dovolj razgledana, da bosta s pomočjo ostalih članov ZK lahko uspešno vodila našo osnovno organizacijo.

Izvolili smo tudi delegate za konferenco tovarniškega in občinskega komiteja in predlagali možne člane za kandidate v novi TK ZKS.

T. S.

Anekdoti

Profesor Janez Pléčnik je na ljubljanski medicinski fakulteti takole navduševal študente za zakon:

»Fantje, z zakonom je tako: mislite si, da imate pred sabo veliko vrečo, polno kač. Vse so gadje, samo ena med njimi je belouška. Če sežeš v vrečo in imaš veliko, veliko, veliko srečo, zagradiš belouško. Pa še ta je kača.«

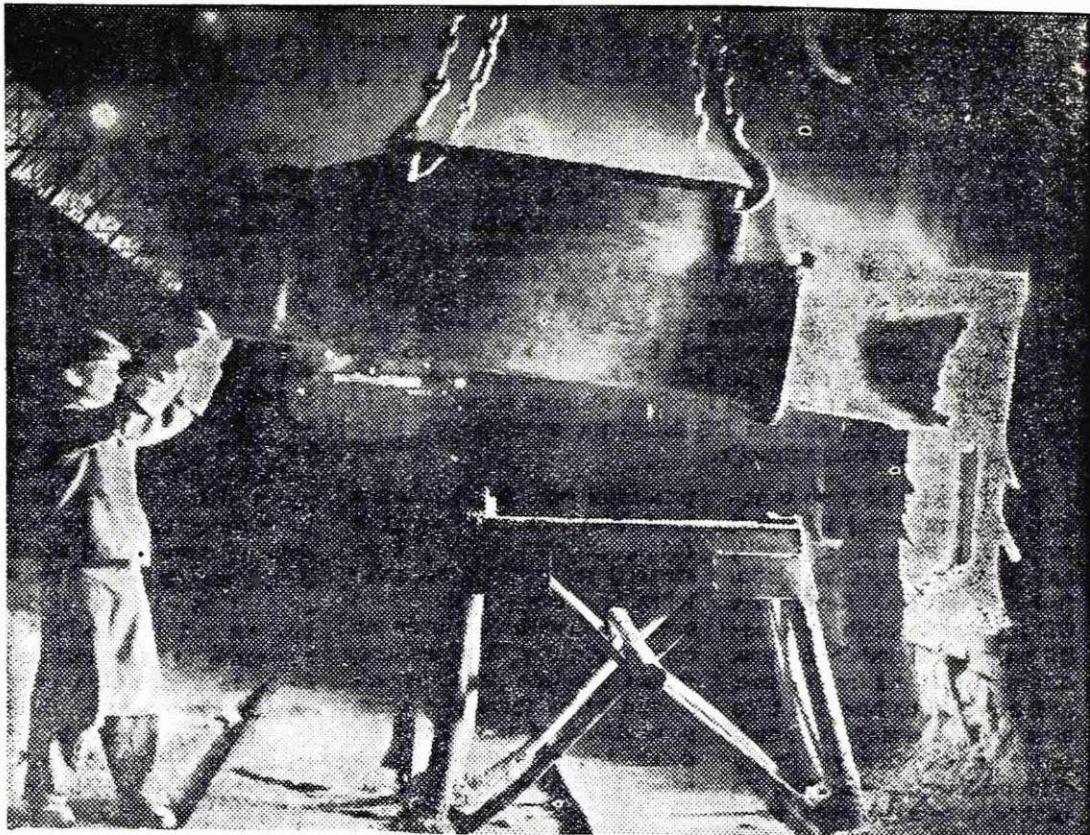
Franu Milčinskemu — Ježku je znanec potožil:

»Ježek, tebi je dobro, ko imaš doma elektriko, jaz pa nimam niti elektrike niti drv!«

»Kaj, dr vnimaš? Kar v teater pojdi, tam imajo drva zastonj!« mu svetuje humorist.

»Kako, kaj praviš, v teatru imajo drva zastonj?«

»Menda že, saj imajo toliko polen, da jih mečejo drug drugemu pod noge!«



Po vlivanju grodlja v SM peči

Z letne konference OOKZ v vzdrževalnih obratih na Javorniku Jasna perspektiva po brionskem plenumu

V januarju so imele skoraj vse osnovne organizacije ZK v železarni letne konference. Na njih so komunisti največ razpravljali o položaju, ki je nastal po IV. plenumu CK ZKJ na Brionih in o problemih, s katerimi se srečujemo pri uveljavljanju gospodarske in družbene reforme.

V preteklem tednu so se zbrali komunisti iz bivše delovne enote vzdrževanja Javornik ter razpravljali o vseh teh problemih, kakor tudi o problematiki njihove organizacije.

Poročilo sekretarja osnovne organizacije ZK je bilo zanimivo, zato našim bralcem posredujemo nekaj izvlečkov.

Poročilo govori o gospodarski in politični razgibanosti v svetu, ki v določeni meri vpliva tudi na razmere pri nas. Nastopa neko novo obdobje za države s socialistično družbeno ureditvijo in ki je značilno za države, ki so na prehodu iz gospodarske nerazvitosti v industrijsko razvite države. Marsikje se pojavlja brezposelnost, čeprav ne govori o njej nobena

literatura o razvoju družbe. Prav zaradi številnih problemov, ki so se nakopičili v zadnjih letih in da bi jih čimprej rešili, smo se odločili, da bo treba drugače delati kot doslej. Smernice so bile nakazane že na VIII. kongresu ZKJ. Še bolj podrobno pa so bile obravnavane na brionskem plenumu. Dokončno se bo treba odpoovedati raznim regresom, dotacijam ter botrovanju raznim podjetjem in tudi posameznikom. Z reformo je treba vzpostaviti enakopravne odnose med gospodarskimi organizacijami v Jugoslaviji, posameznike pa je treba ocenjevati po njihovih sposobnostih. Treba bo napraviti red na vseh področjih in se odločno postaviti po robu ljudem, ki si na razne načine pomagajo, samo da pridejo do boljših položajev, čeprav brez ustreznih kvalifikacij. Dejavnost komunistov se mora odraziti v oblastnih organih ter v organih samoupravljanja. Njihova dejavnost se mora poznati tudi

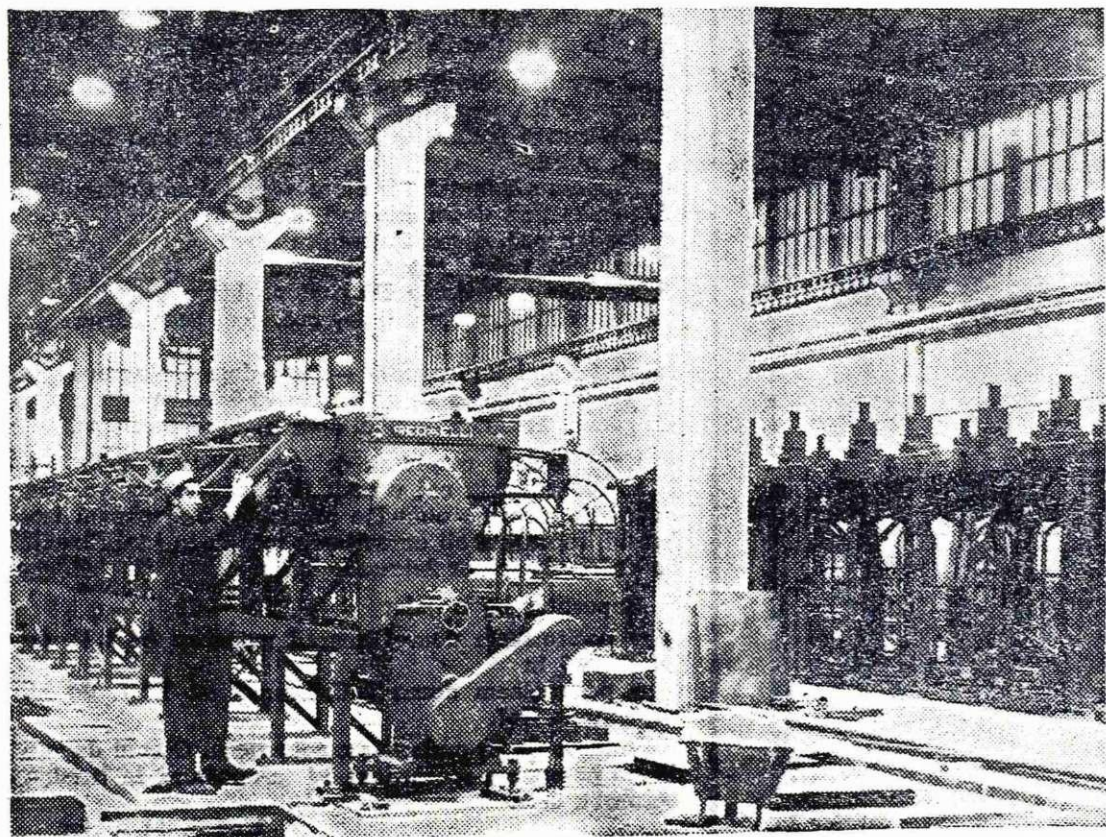
takrat, kadar se je treba boriti za rentabilnost gospodarskih organizacij. Lahko trdimo, da so perspektive po brionskem plenumu bolj jasne, naša skupna naloga pa je, da se odločno borimo za izpolnjevanje sklepov, ki so bili sprejeti na brionskem plenumu in tudi po njem.

V nadaljevanju je sekretar poročal o delu njihove osnovne organizacije in povedal, da so sicer sprejeli delovni program, vendar se vsi člani ZK niso zavedali njegovega pomena in so prepustili uresničevanje nalog le članom sekretariata. V tem delu poročila je sekretar OOKZ zelo kritično obravnaval problematiko in povedal, da ni bil zadovoljen z udeležbo komunistov na sestankih. Včasih so bila opravičila za izostanke tudi neiskrena, do izraza pa je prišla tudi famliarnost. Nekateri so tudi računali na reorganizacijo vzdrževanja misleč, da bo tudi v partijski organizaciji spremenjen način dela. Vendar se to ni zgodilo in se bodo komunisti iz bivše delovne enote vzdrževanja Javornik še vedno sestajali skupaj. Takšnim komunistom predlaga sekretar, da ponovno vzamejo v roko revijo Komunist iz leta 1943 in dobro preberejo sestavek o liku komunista. Govorili so še o reorganizaciji vzdrževanja. Treba si je prizadevati, da jo bo kljub prvotnemu stališču OOKZ treba speljati do kraja in skrbeti, da bo proizvodnja večja, kot je bila doslej, s tem pa bodo izboljšani tudi osebni dohodki. Odprto je le vprašanje, če bo v predvideni reorganizaciji vzdrževanja urejeno vse tako, da bo pravi človek dodeljen na pravo mesto in da bo vse skladno z načeli in principi gospodarske reforme.

ZA RAZVEDRILO

Ko je Avstrija napovedala Črni gori vojno, je bil neki Črnogorec na Dunaju. Bojevito razpoložen se je znašel v hudi zadregi in je pisal domov po navodilo:

»Sporočite mi, ali naj pridem na fronto v domovino, ali naj udarim kar z boka?«



Montaža patentirnih strojev v novi patentirnici

Kako bo v bodoče urejene nagrajevanje vzdrževalcev

Z rekonstrukcijo železarne, ki zajema predvsem izgradnjo novih valjarniških kapacitet, aglomeracije in energetske naprave, je bila posredno nakazana tudi potreba po reorganizaciji vzdrževalne službe, ki je dobila svojo novo obliko šele pred kratkim. Medtem, ko smo bili z namenom reorganizacije že večkrat seznanjeni v našem tisku, pa o bodoči ureditvi nagrajevanja v reorganiziranih enotah nismo dosti govorili. Da bi bili bralci železarja, predvsem pa člani delovnih enot vzdrževanja vsaj nekoliko seznanjeni, kako se bo v bodoče formiral njihov osebni dohodek, želim s tem člankom pojasniti, kakšna je dejansko podrobna ureditev sistema formiranja, ki temelji na načelnih sklepih DS železarne, sprejetih ob potrditvi predložene reorganizacije.

Če želimo ali hočemo v nekem sistemu nekaj izboljšati moramo predvsem ugotoviti, kaj je v obstoječem slabo. Sedanji sistem formiranja OD pri vzdrževalcih je temeljil na ceni za izdelavno uro, diferencirano na redne ure, nočne ure in nadure. Na tako osnovo se je dodajal odstotek režije in odstotek gibljivega dela proizvodnih obratov. Za »slabo« v tem primeru torej smatramo, da potrošeni čas, čeprav je to izdelavna ura, še ni obenem tudi merilo opravljenega dela.

Pri sistemu nagrajevanja težimo predvsem za tem, da dobimo čim bolj neposredna merila opravljenega dela; če pa teh ni, pa čim bolj realna merila, katerih učinek je viden v drugih oblikah ali rezultatih. Če je dobra proizvodnja poleg drugih faktorjev tudi rezultat dobrega vzdrževanja, je prav, da ima vzdrževanje svoj delež pri rezultatih proizvodnje, pri čemer pa je važno, da je strošek vzdrževanja v proizvodnji znošen. Ta razmerja reguliramo s številom oseb — normativi, z njihovo strukturo, materialnimi stroški, višino OD itd. Iz opisanih razlogov je izšel tudi sistem bodočega nagrajevanja vzdrževalcev, ki bo na prvi seji DS železarne predložen v potrditev.

Sam sistem formiranja se deli v dve različni obliki. Strojne delavnice, katerih

primarna naloga je izdelava in obdelava različnih strojnih delov, izvedba raznih konstrukcij ter izpolnjevanje določenih uslug, bodo svoj osebni dohodek formirale na osnovi cenikov, kar pomeni, da se bo teža izdelkov ali število kosov množila s ceno, postavljeno za posamezni izdelek in tako dobila masa osebnih dohodkov za strojne delavnice. Z namenom, da bi cena čimbolj odgovorjela količini vloženega dela, so izdelki vsakega posameznega oddelka (strugarna, konstrukcijska, orodjarna itd.) grupirani v več kategorij, za katere je določena različna cena. Na ta način bodo strojne delavnice prišle do svojih osebnih dohodkov ne glede, ali bodo izdelki namenjeni lastnemu vzdrževanju, tujim naročnikom ali investicijam. Mislim, da je odveč poudarjati, da bo višina osebnega dohodka odvisna od izvršene količine dela, to je podobno kot je to urejeno pri proizvodnih obratih. Po sedanji zamisli bi se cena osebnega dohodka povišala za 15 %, če bo naročilo izstavljeno kot nujno; tako da bi morala DE naročiti izdelek obdelati ali izdelati v nadurnem času. Celotni cenik je prirejen tako, da se posamezni oddelki strojnih delavnic lahko v obračunskem smislu kadarkoli osamosvojijo in deli vsak oddelek tisto maso osebnih do-

hodkov, ki jo je formiral s tem, da odvede del za kritje osebnega dohodka tistih delovnih mest, ki imajo splošen pomen za vso delovno enoto, to je vodstvo in skladiščno službo.

Pri delovnih enotah, katerih osnovna naloga je neposredno vzdrževanje naprav na terenu, to je za DE strojno vzdrževanje, elektro vzdrževanje, gradbeno vzdrževanje ter regulacijska tehnika in avtomatizacija, se učinek dela ne more meriti skozi izdelek, zaradi česar smo se odločili za sistem, ki je že vpeljan pri nekaterih DE v železarni, to je za sistem budžeta in neposredne povezave na proizvodnjo. Budžetsko določena vsota, ki predstavlja do začetka prehoda na ta sistem 40 % predvidenih osebnih dohodkov, ima namen obdržati ali celo stopnjovati sedanjo stopnjo produktivnosti, zato enota dobi celotno budžetsko vsoto neokrnjeno, ne oziraje se, s kolikim številom oseb opravlja svojo vzdrževalno dejavnost in koliko ur za to potroši. Drugi del osebnega dohodka, ki predstavlja 60 % potrebnih sredstev, pa bo vzdrževalcem pritekal neposredno od proizvodnje in to v takšnem razmerju, kolikor je posamezna enota pač udeležena na vzdrževanju posameznega proizvodnega obrata. Računsko se ta del osebnega dohodka izračunava tako, da se količina proizvodnje posamezne delovne enote množi s ceno, določeno s cenikom. Če enota, od katere proizvodnje se računa delež za vzdrževalce, dela boljše kvalit. ali asortiman, ki da višjo vrednost osebnega dohodka od predvidene, se tako izračunana vrednost še poveča v istem razmerju. S tem je podan še en razlog, da vzdrževalci skr-

bijo za proizvodne naprave tako, da se na njih lahko proizvaja čim več dobrih proizvodov, korist od tega pa naj imajo tako proizvajalni delavci, kakor vzdrževalci.

Ker v novo organizacijo ne gremo takoj v začetku s polnim številom delavcev ali konkretno, zasedenost je v nekaterih enotah komaj 75 % je za start postavljeno določilo, da se tisti del osebnega dohodka, ki izhaja iz proizvodnje, prilagodi stopnji zasedenosti normativna posamezne vzdrževalne DE. Z drugo besedo, enota bo dobila ta del v celoti le takrat, ko bo zasedenost 100 %. S tem dejansko omogočamo, da bo enota brez strahu in kakršnega koli odpora sprejela na delo toliko oseb, kolikor jih je za normalno delo potrebno in kolikor jih v svojem normativu predvideva, sam obračun pa bo avtomatsko dal toliko osebnega dohodka, kolikor ga enota rabi za plačilo vsakokratno navzočih delavcev.

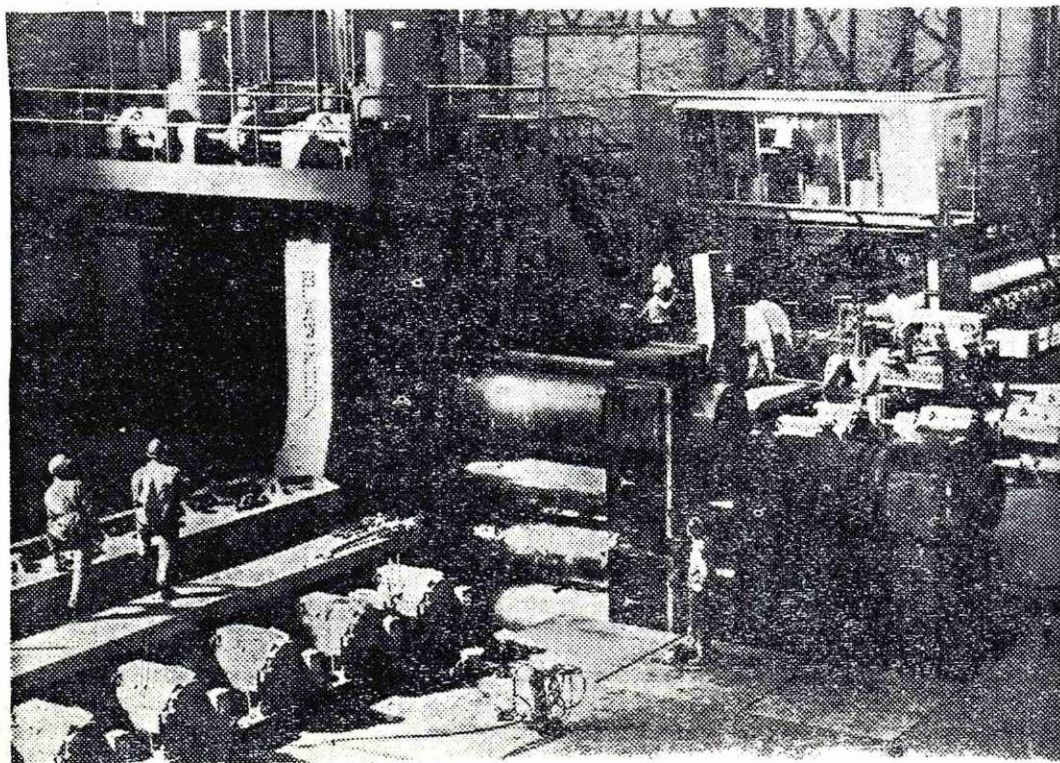
Osnova za izračunavanje vseh vrednosti, ki jih izražamo v ceniku bodisi v obliki budžeta, cene za kg, kos ali uro, je izšla iz novo postavljene organizacije, ki predvideva določeno število oseb takšne ali drugačne kvalifikacije, iz predvidenega števila ur za normalni delovni čas, višine odobrenih obračunskih postavk in takšnega gibljivega dela, kakršnega so te delovne enote skupaj prejemale v povprečju leta 1966. Ker so bile takšne osnove v načelu sprejete že s sklepi samoupravnih organov železarne, je

detajliran cenik dejansko le odraz omenjenih sklepov in tehnično-administrativne ureditve načina formiranja osebnega dohodka.

S tem pa je opravljena dejansko le faza formiranja. Sama delitev osebnega dohodka se trenutno ne spreminja, saj bi bilo odveč pričakovati, da bi ob našem načinu dela, kjer je v proizvod vloženo običajno delo večjega števila delavcev, vsakemu izmed njih izmerili delež direktno. Prav zaradi tega se poslužujemo posredne delitve ustvarjenih sredstev, to je prek obračunskih postavk, norm, dodatkov, premij itd. Ker je to več ali manj enoten sistem, vezan na strojno obdelavo, ni nikakršnega razloga, da bi v tem trenutku spreminjali tudi način delitve, prav posebno še iz razloga, da imamo tudi v sistemu enotnega obračuna možnost, da diferenciramo osebni dohodek po vloženem delu. Pri tem so razumljivo norme najučinkovitejši sistem merjenja dela posameznika ali skupine, s katerih uporabo se brez dvoma lahko diferencira osebni dohodek po načelu »vsakemu po delu«.

Ker namen članka ni prikazovanje cenikov ali drugih vrednosti, ki se bodo uporabljale v opisanem sistemu, pač pa samo pojasnilo sistema, ne navajam določil, ki bodo predložene DS v potrditev. Bralce prosim, da oprostijo, če bodo pri sprejemanju teh določil izvršene kakšne spremembe, kar vse je odvisno od same razprave in končnega stališča DS železarne.

S. M.



Tudi v bluming valjarni morajo naši vzdrževalci vzorno skrbeti za vzdrževanje strojev in električnih naprav

Na osnovi čl. 22 in 23 začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij železarne Jesenice objavljamo naslednji

razpis

začasno zaposlitev v počitniških domovih železarne Jesenice za naslednja delovna mesta:

1. upravnik počitniškega doma Biograd na moru,
2. upravnik počitniškega doma Crikvenica,
3. ekonom s šoferskim izpitom — poč. dom Biograd na moru,
4. ekonom s šoferskim izpitom — poč. dom Crikvenica,
5. točilka poč. doma Biograd na moru,
6. točilka poč. doma Crikvenica
7. servirka poč. doma Crikvenica
8. servirka poč. doma Biograd na moru
9. materialni knjigovodja — poč. dom Biograd na moru
10. materialni knjigovodja — poč. dom Crikvenica
11. glavna kuharica — poč. dom Crikvenica
12. glavna kuharica — poč. dom Biograd na moru.

Kandidati za razpisana delovna mesta v naših počitniških domovih naj v roku 15 dni po objavi razpisa dostavijo pismene ponudbe in priloge o strokovni izobrazbi, zaposlitvi ali opravljenih tečajih in kvalifikaciji na kadrovski sektor Železarne Jesenice.

Zaposlitev bo trajala:

v počitniškem domu Biograd na moru od 1. V. do 30. X. 1967 in
v počitniškem domu v Crikvenici od 1. VI. do 30. septembra 1967.

Stanovanja in prehrana zagotovljena. Osebni dohodki po posebnem sporazumu, ki se upošteva za izredna sezonska dela.

Kadrovski sektor

Polletne počitnice so dobro izkoristili

Na poklicni industrijski in tehnični srednji šoli ŽIC so tudi letošnje polletne počitnice dobro izkoristili. Člani predavateljskega zbora so se udeležili tridnevnega seminarja, ki ga je organizirala delavska univerza Jesenice. Dr. Mihajlo Ogrizović, profesor filozofske fakultete iz Zagreba, ki je priznan strokovnjak s področja andragogike, je govoril o obči metodiški vzgojno-izobraževalnega dela z odraslimi, o posebnostih in metodičnih načelih tega dela ter o didaktičnih oblikah plenarnega, skupinskega in individualnega dela pri izobraževanju odraslih. Prof. Jože Valentinčič iz Ljubljane pa je imel predavanje pod naslovom »Šole in izobraževanje odraslih.« Vsa predavanja so bila zelo kvalitetna in važna za vse pedagoge, predvsem za one, ki delajo na področju izobraževanja odraslih.

Učencem poklicne industrijske in tehnične srednje šole pa je organizirala uprava ŽIC dva smučarska tečaja na Vršiču. Prvi je bil v prvem tednu, drugi pa v drugem tednu počitnic. Na ŽIC so izkoristili polletne počitnice tudi za čiščenje in popraviljanje učilnic ter pleskanje tabel, da bo ob pričetku drugega polletja zopet vse nared.

Oddelek za odrasle je izkoristil počitnice za izvedbo številnih predavanj in izpitov za člane delovnega kolektiva železarne Jesenice, ki obiskujejo razne tečaje.

Čeprav na šolah ŽIC štiri-
najst dni ni bilo pouka, so
izkoristili počitnice za stro-
kovno izpopolnitev predava-
teljskega kadra, za zimski
šport in za izboljšanje učilnic
za drugo polletje.

P. U.

Ob polletnih učnih rezultatih na poklicni industrijski in tehnični šoli

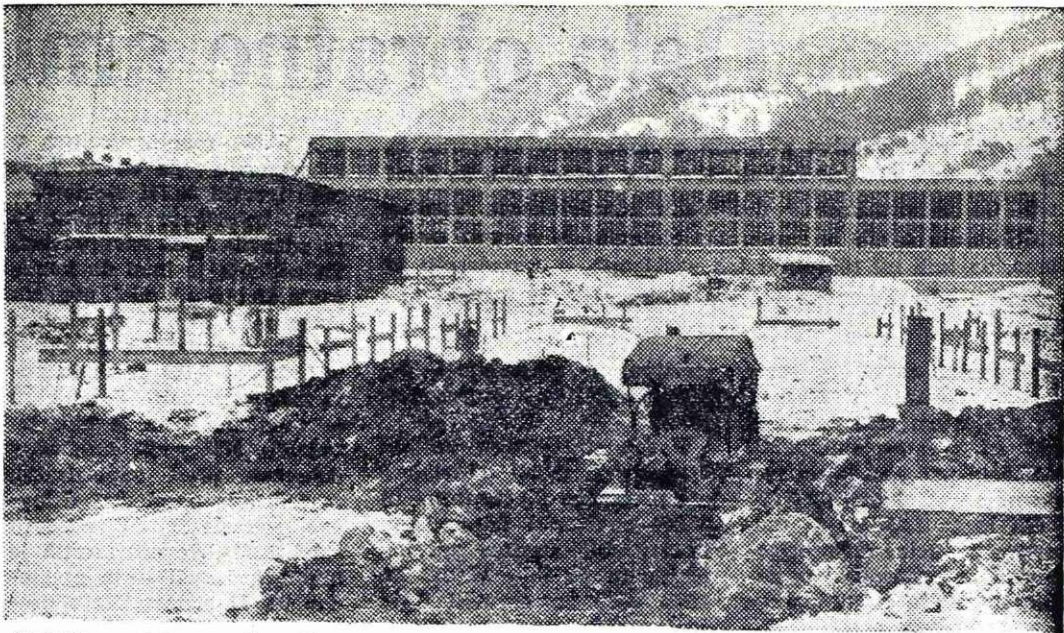
Letošnje šolsko leto se je vpisalo v vse tri letnike poklicne industrijske šole 343 učencev. Do polletja je izstopilo 26 učencev ali 7,5 %. Vzrok za izstop so, kot pravijo na šoli, v glavnem v nezainteresiranosti učencev za učenje, v družinskih razmerah in v tem, da učenci ne zmorejo plačevati oskrbnin v internatu. Mnogi popuste ob prvih težavah in naporih učenja, razen tega pa je zelo vabljiva tudi možnost zaposlitve v železarni in takojšen zaslužek.

Naj bo kakor koli že, to število je izredno visoko in bi kazalo vzroke proučiti. Poklicna industrijska šola usposablja učence za naslednje poklice: ključavničar, strugar, valjavec, električar, orodjar, instrumentalec, merilne in regulacijske tehnike, kovač, varilec in vodovodni instalater. V prvem polletju so učni rezultati zelo slabi, saj je brez negativne ocene le 51,4 odstotka ali 164 učencev. Kar 155 učencev ali 48,6 odstotka pa je negativnih. V šoli menijo, da je glavni vzrok za slab učni uspeh v podpopvprečnih sposobnostih učencev. Vendar bi kazalo vzroke iskati tudi drugje. Po normalni krivulji inteligentnosti je mejno in podpopvprečno inteligentnih na celotno populacijo 22,8 odstotka učencev. To bi predstavljalo v konkretnem primeru 73 učencev, če pa k temu dodamo še okrog 7 % socialno problematičnih učencev, se nam število dvigne na 95 učencev. Torej iz psiholoških vidikov še vedno okrog 60 učencev s povprečno inteligentnostjo pada med negativne učence. Te teoretične osnove kažejo, da bi šola morala iskati vzroke tudi izven učencev. Morda so učenci premalo motivirani, morda je problem ocenjevanja ali pedagoškega režima oziroma odnosov v razredu ali drugo. Kajti ne-

mogoče je, da bi kar 49 odstotkov učencev šole bilo podpovprečno inteligentnih!

Na tehnični šoli metalurške in strojne stroke je bilo v oddelku za mladino vpisanih 197 učencev, v oddelku za odrasle pa 70 učencev. Do polletja je izstopilo iz prve skupine 6, iz druge pa 15 učencev, skoraj isti odstotek kot na poklicni šoli. Na oddelku za odrasle je bolj razumljivo odstopanje zaradi težkih pogojev študija ob delu in zaradi precejevanja lastnih sposobnosti. Učni uspeh v polletju je v obeh oddelkih tudi pod normalnim nivojem. Pozitivno je zaključilo polletje 60 odstotkov učencev.

V obeh primerih bi se moral pedagoški kolektiv na šoli poglobiti v vzroke neuspeha in ne preprosto vzroke omejiti le na podvprečno sposobnost učencev. S problemom pa bi se morala soočiti tudi šolska skupnost učencev in mladinska organizacija na šoli. Nedvomno so vzroki tudi v učencih samih, v njihovem odnosu do dela in učenja in v njihovi zainteresiranosti za pridobivanje znanja in sposobnosti za bodoče delo. In končno je tu še naloga staršev, da vzpodbujajo učence pri učenju in da spremljajo njihove rezultate učenja.



Začeli so z izkopom temeljev za nove objekte v Hrenovci

Borci NOV v osnutku pravilnika o delovnih razmerjih niso upoštevani

Upravni odbor železarn
Jesenice je na osnovi sklepa
delavskega sveta, z dne 28.
12. 1966, dal v razpravo zbor
delovnih skupnosti
predlog osnutka pravilnika
o delovnih razmerjih žele-
zarn Jesenice. Pripombe
in predloge na objavljeni
osnutek bo UO sprejemal
do 14. 2. 1967.

V točki B z določili od 141 do 158 člena pravilnika so članom delovne skupnosti železarnе Jesenice določene pravice za koriščenje letnega dopusta od 14 do 30 delovnih dni, ki se lahko v posebnih pogojih dela poveča do največ 34 delovnih dni. V osnutku pravilnika je razvidno, da so pri odmeri dopusta upoštevani delovni in vojaški invalidi ter delavke matere, kakor tudi delovna doba, težavnostna stopnja delovnega mesta in delovni staž v železarni. Prav pa bi bilo, da bi podaljšanje dopusta upoštevali tudi za bивše borce NOV — člane delovne skupnosti železarnе Jesenice, ki niso niti z besedo omenjeni v osnutku tega pravilnika.

Na letnih konferencah krajevnih organizacij ZZZB NOV v jeseniški občini, ki so bile januarja, so ugotavljali, da je povprečna starost bivših borcev med 55 in 60 letom. Njihovo zdravstveno stanje pa je iz leta v leto slabše. Iz teh in drugih objektivnih razlogov menimo, da bi bilo prav, da se pravilnik dopolni z določilom, po katerem bo tudi udeležba v NOV služila za kriterij pri določanju dopusta. Ne oporekamo pravic, ki jih omenjeni pravilnik določa našim sodelavcem, vendar smatramo da tudi nam pripadajo pravice zaradi udeležbe v NOB.

Te pravice, ki jih mi šele predlagamo, imajo bivši borci že urejene v nekaterih delovnih organizacijah. Organi delavskega samoupravljanja v tovarni gumijastih izdelkov Sava in v tovarni

Iskra v Kranju so za svoje sodelavce — borce sprejeli sklep, da jim ne glede na pravice, ki jih določa zakon o delovnem razmerju, pripada dodatni letni dopust: borcem iz leta 1941 pet dni, borcem iz leta 1942 štiri dni, borcem iz leta 1943 tri dni in borcem iz leta 1944 po dva dni dodatnega dopusta, da ne govorimo še o drugih ugodnostih, ki jih imajo pri določanju višine osebnih dohodkov in pri najemanju posojila za gradnjo hiš itd.

Ker pri delavskem svetu
železarne obstoja komisija

za vprašanje sodelavcev — borcev, se vprašamo, zakaj niso njeni člani temu vprašanju posvetili več pozornosti. Prepričani smo, da bodo naši sodelavci — bivši borci NOV, ko bodo v njihovi delovni enoti obravnavali osnutek pravilnika, dali svoje tehtne predloge in zahteve za uresničenje njihovih pravic.

Člani delovne skupnosti in
bivši borci NOV Železarne
Jesenice:

Karel Zorko, Franc Glivar,
Janez Kozlevčar, Feliks Pi-
celj, Stanko Adam

Pred občnim zborom jeseniške Svobode

Dančs, 4. februarja, bo ob 19. uri v veliki dvorani delavskega doma redni občni zbor DPD Svobode Tone Čufar Jesenice. Poleg poročil o delu društva v preteklem obdobju bodo obravnavali tudi program dela za prihodnje obdobje, statut društva in izvolili nov upravni in nadzor-

ni odbor. Društvo vključuje 250 aktivnih članov v pihalnem orkestru, ansamblu narodnih plesov in pesmi, likovni sekciji DOLIK, komornem zboru in v klubski komisiji. Čez 130 celovečernih nastopov v lanskem letu dovolj nazorno govori o aktivnosti najstarejše Svobode na našem območju.

Kadar odpove hišni svet

Pri iskanju znanca na Cesti železarjev 7, v stavbi, ki je last železarne, so me skrajno umazani hodniki pripravi, da napišem nekaj besed. Na stopnišču in hodniku od I. nadstropja dalje vas sprejme, nekaj milimetrov debela plast prahu, med katerim se meša slama, papir, cigaretni ogorki. Nič čudnega, če v taki umazaniji gospodarijo tudi podgane. Stanovalec mi je povedal, da že od 3. decembra 1966 niso bili hodniki pometeni in poribani. S priselitvijo nove stranke v stavbo se je sobotnemu re-

zimu pometanja in ribanja
uprla ena stranka in razum-
ljivo so temu sledile druge.
Prah in smeti pa se nabirajo
dalje. Kaj, če bi bilo to v
poletnem času? Podganam bi
se pridružil še drugi mrčes
in smrad. Ali res hišni svet
ni dovolj močan, da napravi
red? Ali so sostanovalci spod-
njega dela stavbe res lahko
ravnodušni ob taki umazani-
ji, ki se jim nabira nad glavo?
Kako je mogoče živeti
v taki umazaniji!? Če ne gre
drugače, pa naj to delo opravi
plačana oseba, stanovalci
pa naj to plačajo pri svojih
najemninah.

Delo obratne ambulante — tokrat v šte

O zdravstvenem varstvu aktivnih zavarovancev železarne in v zvezi s tem o obratni ambulanti smo v našem listu že dosti pisali. Če je razprava o problemih zdravstvenega varstva nasploh našla mesto v časopisnih stolpcih, je povsem upravičeno, da tudi mi pišemo o teh problemih, o organizaciji in o ureditvi zdravstvenega varstva za skoraj 7000 članski kolektiv.

Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Kranju je v preteklem 1966. letu odkupil od obratne ambulante predloženi načrt za kurativno dejavnost v vrednosti 1.337.229 N din le za 1.261.611 N din. Storitve medicine dela, oziroma stroške preventive je železarna krila v obliki poravnave dejanskih osebnih dohodkov delavcev, zdravstvene

storitve in pripadajoči del
upravne režije z amortizaci-
jo.

V tem ambulanah je bilo opravljenih 38.864 zdravstvenih pregledov (14.860 prvih in 24.004 ponovnih) Zdravniških in sestrskih storitev pri teh pregledih je bilo 15.807. Za 4.764 oseb so opravili 6,114 rentgenskih storitev, fizioterapija je za 1.402 osebi opravi-

vila 26.001 raznih storitev, v laboratoriju pa so za 7.583 oseb izvršili 58.741 storitev.

Na bolniškem oddelku so se zdravili 1.303 zavarovanci. Ta oddelek je imel do konca julija 43 postelj, od 1. avgusta dalje pa le 35 postelj. V obeh zobnih ambulantah so opravili skupaj 8.730 prvih in ponovnih ordinacij. V oddelku za medicino dela je bilo izvršenih 973 prvih pregledov delavcev pred zaposlitvijo, periodičnih pregledov delavcev zaposlenih na zdravju škodljivih delovnih mestih je bilo 524, konziljarnih pregledov 94, 11 sistematičnih pregledov mladincev do 18 let starosti in 17 pregledov mlaj-

ših delavcev v starosti od 19 do 21 let. Patronažnih obiskov na domu je bilo 265. Za opravljeno delo so vkalkulirali stroške in osebne dohodke v višini 1,703.654 N din. Od te skupne vsote so porabili 269.409 N din ali 15,81 % za nabavo zdravil, obvezilnega, zobozdravstvenega, laboratorijskega in ostalega sanitetnega materiala. Za osebne dohodke zaposlenih so vključno s prispevki porabili 983.788 N din, ali 55,41 %, oziroma skupaj s plačilom letnega dopusta, bolovanj do 3 dni in osebnim dohodkom za druge delavce v dopolnilnem delovnem razmerju 64,9 %. Vsi ostali stroški so znašali okrog 20 %, to so stroški raznih popravil 2,65 %, amortizacija 3,31 %, varstvena obleka, obutev in drugo 2,36 %, pranje perila 1,79 %. Vse številne ostale postavke so znatno manjše. Smotno koriščenje sredstev ali točneje štednja je izrazita pri reprezentančnih stroških (66 N din); potnine in dnevnice za službena potovanja znašajo 1.133 N din, ali 0,07 %; kalo, razbitje in okvare 0,05 %; odpis drobnega inventarja 0,04 %.

Člani delavskega sveta so o tem poročilu razpravljali 30. 1. 1967 in izrekli zadovoljstvo nad skrbnim trošenjem ter poročilo v celoti sprejeli. Kot zastopnik javnosti v tem delavskem svetu sem se zanimal, kakšni so osebni dohodki zdravnikov in drugega osebja. To predvsem zato, ker sem že večkrat slišal razne govorice o visokih zneskih. V soboto, 28. 1., pa je radio Jesenice celo omenjal vsoto 400.000 S din (ta vsota pa ni točna, prav tako kot ni res, da bi na 700 prebivalcev naše občine imeli enega zdravnika, saj je v uradni dodatni informaciji skupščine občine

Jesenice napisano: »Na področju Gorenjske imamo sedaj 3.972, na Jesenicah pa 3.835 prebivalcev na enega zdravnika splošne medicine. Pri tem je upoštevanih za našo občino sedem zdravnikov splošne medicine, ker opravljajo ostali zdravniki specialistično zdravstveno službo.«). Uprava obratne ambulante mi je povedala uradne podatke o njihovih osebnih dohodkih z dovoljenjem, da jih lahko posredujem bralcem Zvezarja, ker zanje ne pomenijo nobene tajnosti. Torej, da ne bo ugibanja: osebni dohodki zdravnikov znašajo od 129.625 S din (zdravnik brez strokovnega izpita) do 216.000 S din (zdravnik z dolgoletno prakso

— direktor
te). Medic
90. 316 S din
bolničarke
S din. Nav
hodki se r
delovni čas
izplačili (re
služba v ar
ščanje in i
prejemal c
dinarjev i
dohodkov.

V nobene
vsiljevati r
povzemati
ključke. B
denih poda
jo in ocen
obratne an
Poudarim
tiv obratne

Pomankljive propozicije

Okrog republiškega in državnega mladinskega prvenstva v hokeju na ledu je bilo že mnogo napisanega. Posebno neresno je bilo odigrano državno prvenstvo v Zagrebu, kje so bile nekatere tekme odločene za zeleno mizo. Ljubljanska Olimpija je v

svojih vrstah imela nekatere igralce prvega moštva in zato so organizatorji zagrebškega Medveščaka vložili protest in vsa srečanja so bila razveljavljena. Podobno bi lahko napravili tudi Jeseničani, toda propozicije za prvenstvo SRS so bile pomani-

kljive in tako so Jeseničani izgubili srečanje z ljubljansko Olimpijo. Športno pravilo je: »Zmaga naj boljši!« Žalostna pa je ugotovitev, da za državno prvenstvo nastopa samo Olimpija. Kje so vzroki za to? Že dalj časa opazamo, da je vrzel mladih hokejistov na Jesenicah vse večja. Naloga uprave hokejskega kluba za prihodnje naj bi bila, da vso skrb posveti mladim.

P. K.

P. K.

Ustanovni obční zbor

V nedeljo je bil v prostori kazine ustanovni občni zbor boksarskega kluba. Podoben klub je deloval že pred vojno in nekaj let po vojni. Kasneje pa je zaradi znanih vzrokov propadel.

Te dni je boksarski klub zopet v nastajanju. Klub ima sedaj okrog 25 članov, ki redno trenirajo v bivši menzi samskega doma na Jesenicah. Prostor ni najbolj primeren za vadbo, toda fantje imajo voljo. Trenira jih znani boksar Rade Čeranič, ki ima

v svoji karieri 419 nastopov. Predsednik na novo ustanovljenega kluba nam je povedal, da so dobili nekaj denarnih sredstev za nakup desetih parov rokavic, ostale opreme pa skoraj nimajo. Prvo srečanje jeseniških boksarjev naj bi bilo šele spomladi, po medsebojni preizkušnji moči, kasneje pa bodo povabili kak slabši boksarski klub. Upamo, da bomo na Jesenicah kmalu gledali dober in kvaliteten boks.

Vaso Gasar

Cuznar prvak

Na 25-metrski skakalnici v Rovtah nad Logatcem je bilo v nedeljo pionirsko prvenstvo Slovenije v smučarskih skokih. Na startu se je zbralo 46 tekmovalcev iz osmih slovenskih društev. Neugodne snežne razmere niso dovoljevale daljših skokov. Pri starejših pionirjih je zanesljivo prvo mesto osvojil mladi Cuznar iz Rateč.



Težka delovni pogoji in nevarnost pri zdravstveno službo

Tehnični razvoj japonske železarske industrije

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

ŽELEZNA RUDA — Uvožena železna ruda, ki jo uporabljajo na Japonskem, vsebuje običajno okoli 62 % železa. Vendar so njeni izvori zelo številni in zato se sestava in kvaliteta spreminjata. Da bi izboljšali zelo nestabilne pogoje glede na sestavo surovin ter omogočili plavžem čim bolj ugodne obratovalne pogoje, posvečajo zelo veliko pozornost pripravi rude.

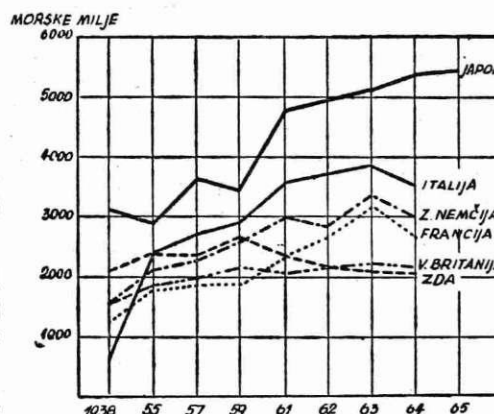
Ker sta železna ruda in premog za koksiranje zaradi dolgega prevoza sorazmerno draga, izvajajo pripravo rude posebno skrbno glede na čim koristnejšo uporabo. Vse železarnе imajo obsežne naprave za pripravo rude. Kosovnatо rudo pred uporabo v plavžih zdrobijo in presejejo. V največ primerih se giblje zrnatost rude med 8 in 30 mm. Sintranje uporabljajo za uvožene drobne rude, ostanke sejanja in za domače materiale kot so že-

lezni pesek, piritni izpraški itd. Vse sintrane rude so samohodne ter vsebujejo 5 do 10 % apna.

Poleg tega predelajo s sintranjem ali drugim podobnim postopkom tudi prah iz kislikovih konvertorjev in ga uporabijo v vsipu za plavže.

V zvezi s peletiziranjem smatrajo mnoge železarske družbe, da je proizvodnja peletov v bližini rudnikov bolj ekonomična kot pri železarnah. V vsakem primeru pa je in bo domača proizvodnja peletov nepomembna. Z uvozom peletov so pričeli v letu 1964. Vendar količina je zaenkrat še majhna, okoli 400.000 ton letno.

Različni postopki za predhodno reduciranje železne rude so vzbudili veliko zanimanje in so delali tudi poskuse. Vendar zaenkrat še niso odkrili primerne po-



Povprečna razdalja za uvožene rude (morska milja 1.852 m)

stopka, ki bi bil bolj ekonomičen kot klasično sintranje.

Tako bo sedanja praksa, ko uporablja-
jo bogate železne rude po skrbnem klasi-
ranju in sintranju imela na Japonskem
glavno vlogo tudi v bodoče.

KOKS — Metalurški koks, ki ga uporabljajo na Japonskem, vsebuje običajno

0,5 do 0,6 % žvepla ter 9 do 10 %

APNENEC — Nahajališe a) imajo v različnih delih Japonske primerne kvalitete.

NAPRAVE ZA SINTRANJE – Velike japonske železarnice imajo naprave za sintranje. Velike naprave tega tipa izdeluje družba Lloyd s površino traku 150 m in s proizvodno zmogljivostjo 500 t standardne za novogradnjo. Zelo široka tudi avtomatična kontrola p

PLAVŽI — Dimenzije plavžev so
no naraščale. V pričetku leta 1966 j
tovalo na Japonskem 44 plavžev.
povprečni koristni volumen je 1.
Danes projektirajo velike plaze s
nim volumnom, ki je večji kot 2.500

Poleg dobre priprave vsipalima japonskih plavžev tudi naprave za liranje vlage zraka. Razen tega so tudi zvišali temperaturo vpihanega zraka: doseže pri nekaterih plavžih tudi

(Nadaljevanje prihod

v številkah

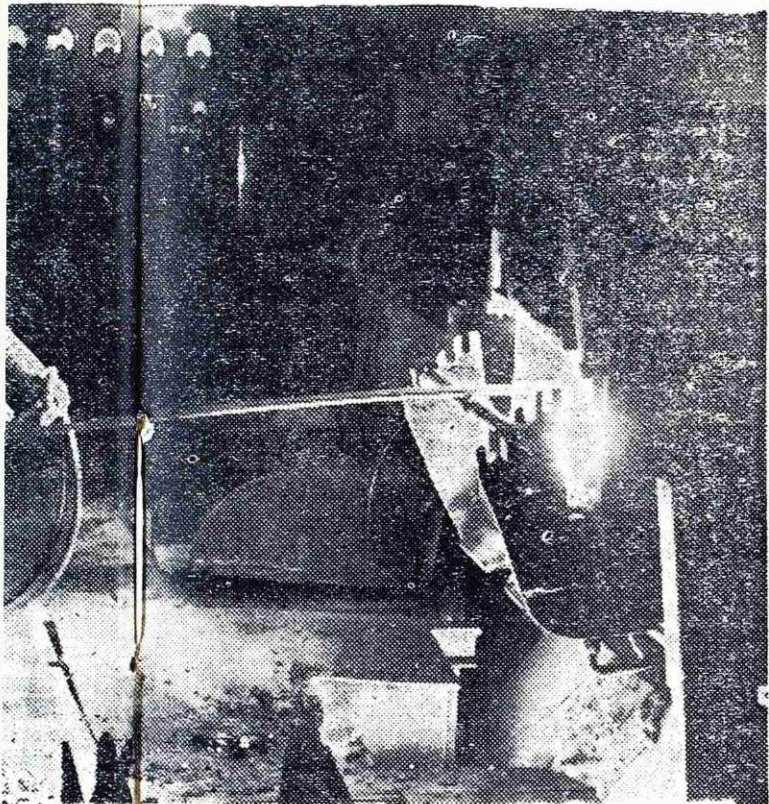
— direktor obratne ambulante. Medicinske sestre od 90. 316 S din do 102.165 S din, bolničarke od 68.083 do 76.010 S din. Navedeni osebni dohodki se nanašajo na redni delovni čas. Skupaj z vsemi izplačili (redno delo, dežurna služba v ambulanti, nadomeščanje in izredno delo) pa je prejemal direktor 275.000 S dinarjev mesečnih osebnih dohodkov.

V nobenem primeru nočem vsiljevati mnenja bralcem in povzemati kakršnekoli zaključke. Bralci naj iz navedenih podatkov sami presodijo in ocenijo delo kolektiva obratne ambulante.

Poudarim naj še to, da kolektiv obratne ambulante s tem,

ko se zavzema in utemeljuje svoj nadaljnji obstoj, ne postavlja proti nikomur nobenih »plotov«, kot jih zaradi tega ne postavlja niti njen ustanovitelj železarna. S tem, ko oni izražajo svoje strokovno in uradno mnenje o nujnosti obstoja in potrebe lastne obratne ambulante vsled pogojev dela v tovarni, socialnega stanja zaposlenih in dejanskega življenjskega standarda, vsled potreb kurative in še posebej preventive — medicinske dela, s tem še ne postavljajo pred nikomur nobenih »plotov«. Izražajo samo svoje mnenje, ki jim ga potrjuje praksa.

Zdravko Pogačnik
po pooblastilu DS OA

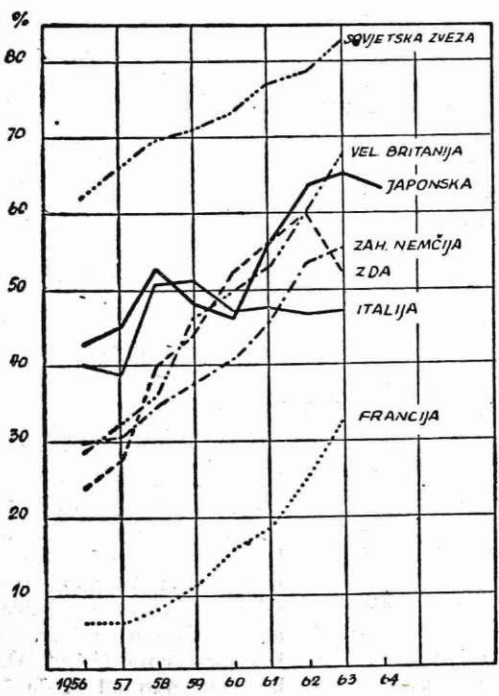


nevarnost pri delu zahtevajo sodobno, učinkovito in ceneno

ter 9 do 10% pepela. Nahajališče apnenca delih Japonske ter je

INTRANJE — Vse veljarne imajo naprave za naprave tja Dwight-traku 150 m in dnevno livnostjo s običajno vogradnjo. Zelo je razatična kontrola procesa. enzije plavžev so postop- ičetku leta 1966 je obra- sem 44 plavžev. Njihov i volumen je 1.175 m³. o velike plavže s korist- je večji kot 2.500 m³.

inrave vsipa ima večina tudi naprave za kontro- . Razen tega so tudi zelo o vpihanega zraka, ki rih plavžih tudi 1100° C. aljevanje pihodnjič)



Odstotek pripravljenе rude (sinter, peleti) v vsipu plavžev

MIHA KLINAR ČAS NA BREZGESTJU V. del TRETJA NOČ

39. nadaljevanje

»Kako? Fant ga je čakal, pričakal, sprožil, a revolver je samo klocnil; bil je pokvarjen. Stare je slišal kloc in se obrnil, zagledal senco človeka, ta pa ga je udaril z revolverjem. Stare je omahnil čez prag v hišo kakor mrtev, a se je v resnici samo onesvestil. Ženska je začela kričati, a fant se je prestrašil in zbežal med vrbe k Savi, kjer je zaradi pijanosti zaspal...«

»Ne, ni bilo tako. V časopisu je pisalo drugače. Ni ga udaril z revolverjem, marveč s kolom!«

»Kaj?« glavn' besednik namršči obrvi, kakor da je jezen, ker hoče nekdo več vedeti kakor on ali mu celo očitati, da laže.

Tako mislijo vojaki, v resnici pa namrščenec samo zbira in preverja spomin.

»Res! Prav imaš!« se z dlanjo lopne po čelu, nato pa iztegne desnico in s kazalcem pokaže proti možkarju, ki mu je bil segel v besedo, in začne svojo pripoved dopolnjevati: »Tisti pob, pisal se je Jože Motnikar, je bil pravzaprav rojak Staretove žene. Ta pa se je pisala prej Marzidovšek. Da, Marzidovšek!«

Ob tem imeni mršavi vojak še bolj prebledi, kakor da se bo zdaj zdaj onesvestil. Ta priimek nosi tudi sam, čeprav ga drugi vojaki kličejo Mršavi, kakor ga je te dni, ko so ga poslali k predoru, krstil narednik. Toda v njegovih dokumentih je to ime zapisano: Emanuel Marzidovšek, priložnostni delavec, brez stalnega bivališča, rojen 9. avgusta 1905 v bolnišnici zaporov deželnega sodišča v Ljubljani, mati Marija, oče neznan...

»Prekleta, prekleta,« pri sebi preklinja mater, kakor je pred njeno smrtjo že večkrat.

Toda Mršavega nihče ne opazi. Njegovi tovariši poslušajo možaka, ki pripoveduje o nekem Jožetu Motnikarju, o sedemnajstletnem fantalinu, ki je prišel prav tiste dni, ko ga je hotela Marija Marzidovšek nagovoriti k umoru starega tovarniškega delavca Jožeta Stareta, znanega kurjevaškega skopuha, ki ga je osemnajstletna deklina pretentala, da jo je poročil, prišel z gosposko navzkriž. Moral bi v zapor zaradi poškodovanja tuje lastnine, kakor je pisalo kasneje v časopisih, a je pobegnil s Štajerskega. Zandarje je pretental na ta način, da je pred pobegom govoril, da gre na Jesenice, v resnici pa se je odpeljal v Kočevje, kjer se je zaposlil v tamkajšnjem rudniku.

»Da, tako je bilo! Deklina pa je tedaj živela pri starših, ki so upravljali Staretovo posestvo, ki ga je kupil od nekega celjskega železniškega uradnika, od nekega Emanuela Bittnitzerja. Baj je tudi ta lazil za deklino. In tudi deklini je bil najbrž všeč, ker je bil gospod in ker bi se najbrž sama rada pogospodila. Baj je že pred poroko s Staretom rekla, da se bo znala starca odkrižati prav tako hitro, kakor ga je pregovorila, da se bo poročil. Če se ne motim, je to zadnje Bitnitzer povedal kasneje kot priča pred sodiščem...«

»Da, tako je rekel in izjavil, da to lahko potrdi tudi neka ženska, ki ji je deklina tik pred poroko s Staretom rekla da bo že našla koga, ki ji bo starcas pravil s poti. V kraju, kjer je pred poroko služila, poboji in umori niso nič posebnega in se bo že našel kdo, ki bo starega osla ubil.«

Možak, ki ve o tej zadevi največ, nestrpno pri- trjuje, ker hoče pripovedovati sam.

»No, in dekle, kakor sem že rekel, je izbrala za morilca tistega fantalina, ki jo je pred žandarji potegnil v Kočevje. Zato se je tudi sama odpeljala tja, doma pa je rekla staršem, da gre k možu na Jesenice. Potem se je vrnila v Gorice, odkoder je Motnikarju pisala več pisem. V nekem pismu mu je poslala pet kron in mu obljubila, da mu bo priskrbel revolver, da se bo lahko branil, če bo stari kaj hotel. Tako je pisala, fant pa je medtem razmišljal, kako bi starega najmanj sumljivo pokončal. Bil je celo tako neumen, da je za svet vprašal nekega Jakoba Zorka, kakor je ta kasneje povedal pred sodiščem. Fant je bržkone že omahoval, dokler mu po šestih tednih, bilo je prve dni decembra 1904. leta, deklina ni pisala, naj se tega in tega dne pripelje v Ljubljano, kjer ga bo čakala. No, in točno na Miklavževo tistega leta sta se pripeljala na Jesenice.«

»Da, na Miklavževo!« pritrdi sobesednik in se zameje: »Miklavž naj bi staremu prinesel smrt, a ujeti ptički prostost in pot v Ameriko.«

»Pripeljala sta se z zadnjim vlakom, ki je tiste čase vozil iz Ljubljane in pripeljal na Jesenice okrog polnoči. Marija je pobu pokazala Staretovo hišo in pot, po kateri je hodil na šiht in se vračal s šihta, potem pa mu je rekla, naj pride podnevi, ko starega ne bo doma, k njej.«

»Torej bi možu, ki ga je obsodila na smrt, še enkrat nataknila roge, ha!«

»Najbrž je hotela peklensčkom prihraniti posel in poslati moža v pekel že z rogmi!«

»Te mu je že tako in tako vseskozi natikala!«

»No,« počaka glavni besednik, da se poleže krot. »No, in fant je res prišel. Deklina mu je dala najprej možovo srajco, potem pa, ko sta se dogovorila, kako bosta poslala starega na oni svet, se revolver, možev lovski nož in ga gostila in napajala vse do mraka. Takrat so delali v fabriki na dva šihta in ne na tri kakor danes. Osemurnik so si priborili šele devetnajstega leta. Takrat pa so delali od šestih zjutraj do šestih zvečer in od šestih zvečer do šestih zjutraj. Bil je december in ob šestih zvečer je bila že trda noč. Bilo je temno kakor v rogu. In v tej temi je stari Stare pripeljal s šihta. Bil je dobre volje, saj ga je doma čakala mlada žena...«

»Lepa žena! Da bi jo vrag!«

»Stari je vstopil...«

»Kaj ga oni ni takoj udaril?«

»Ne, prej sem zamešal. Človek pozabi. Dobrih šestintrideset let je že od tedaj. Se dobro, da me je opozoril Jaka!«

»Tudi jaz sem se šele ob tvoji pripovedi spomnil na vse to, Martin.«

Sele zdaj slišijo vojaki, da je glavnemu besedniku ime Martin. Vinskega patrona ima in najbrž je tudi sam vinski patron.

»Stari je vstopil, deklina ga je vprašala, če se bo umil, on pa je rekel, da bo šel najprej na stranišče. Kaj še čakaš?« je v temo siknila deklina v bojazni, da se je pob, ki je čakal zunaj, premislil. Stare pa je mislil, da je rekla njemu, in si obrnil, potem pa se mu je zabliskalo pred očmi. Pob ga je lopnil s kolom po glavi. Stare, kakor je rekel kasneje pred sodniki, je videl samo svetlo suknjo in se opotekel v vežo, kjer se je zrušil.«

»Moral je imeti prekleto trdo bučo, da ni gavznil!«

»Imel! Imel! Deklina je z grozo opazila, da dedec še živi. Kriknila je. Dedec je sprva mislil, da je kriknila zaradi njega, ki je obležal s krvavo glavo. Najbrž je mislil, da ga ima deklina rada, saj je takoj, ko ga je videla na tleh, krvavega in kakor mrtvega, stekla po platno in vodo, mu umila kri in mu obvezala glavo, nato pa rekla, da gre koga poklicat, da ga ji bo pomagal spraviti v posteljo. In res je šla ven, a je že obstala pred pragom. Premalo si ga udaril! Nisi ga ubil! Slišiš, nisi ga do kraja!« je stare slišal in že v trenutku spregledal. Pozabil je na bolečine. Pognal se je k durim in jih zaprl z zapahom, nato pa se opotekel k zamreženemu oknu in začel klicati na pomoč! »Ustrelj ga! Ustrelj! Ali pa daj meni revolver!« je slišal deklino in potem tisti kloc, o katerem sem prej pripovedoval in ki me je zapeljal, da nisem povedal takoj, kakor je v resnici bilo.«

»Da, tako je bilo! Vendar nihče ne ve, ali je na revolver pritisnil pob ali deklina. Vedo le to, da je bil revolver zanič, pob pa je pijan in prestrašen pobegnil.«

»Tako je, Jaka! Pobegnil med vrbe k Savi, kjer je pijan zaspal...«

»In zmrznil?« bi vojaki radi vedeli takoj, kaj je bilo s fantom

»Počasi! Vse lepo po vrsti!... Tudi deklina se je prestrašila. Ko sta na Staretovo kričanje prišla Dehlinov Tone in Grogorkov Matevž, sta morala sneti lestev in zlesti skozi lino na podstrešju, če sta hotela priti v hišo. Tam sta našla v veži onemoglega Stareta, ki ni mogel več priti do hišnih duri, oziroma je imel premalo moči, da bi dvignil zapah. »Ubiti me je hotela, candra, kurba,« je sopal Stare, Dehlin in Grogorka pa sta se čudila, kdo ga je obvezal. »Ona, cipa, kurba,« pritepena! Samo moj denar je poročila, ne mene. Mene je hotela umoriti, morilka, cafuta!« je sopal in sikal stari skopuh, Grogorka in Dehlin pa sta ga čedale manj razumela, saj je stare v isti sapi zagotavljal, da ga je deklina hotela umoriti in da ga je obvezala. Še manj sta mu verjela, ko je deklina sama pripeljala žandarje, ti pa so staremu bolj verjeli kakor deklini, ki so jo že poznali kot razvpito žensko. Mimo tega pa je bila na nogah že skoro vsa Kurja vas. Okrog pol enajstih ponoči je nekdo obvestil žandarje, da v snegu pri Savi nedaleč od hiše leži pijanec.

Kako kaže z reorganizacijo zdravstvene službe v naši občini

Zadnja seja obeh zborov občinske skupščine je bila razgibana samo v prvem delu, ki je trajal kar dobre tri ure. Na dnevnem redu je bila namreč razprava o možnostih reorganizacije oz. združevanja zdravstvene službe v naši občini, v drugem delu pa so se lotili prav perečega vprašanja in sicer kako dograditi in smotrno uporabiti prostore v zdravstvenem domu na Jesenicah. Glede na aktualnost teh vprašanj, ki so prerasla v problem, so bili na seji obeh zborov tudi predstavniki vseh zdravstvenih ustanov v naši občini.

Vprašanje racionalnejše organizacije zdravstvene službe in predimenzioniranosti novega zdravstvenega doma je že nekaj let problem, o katerem se je razpravljalo in kot kaže se bo še razpravljalo, predno bo dozorela najboljše rešitev.

Odborniki obeh zborov občinske skupščine so predhodno prejeli gradivo o gornjih vprašanjih. Verjetno ne bo

odveč, če navedemo nekatere podatke, ugotovitve in predloge iz tega gradiva.

Na območju naše občine je v zadnjih štirih letih skokoma porasla potrošnja sklada za zdravstveno zavarovanje. To dejstvo nam najbolje ilustrirajo naslednji podatki:

— Za zdravljenje v bolnišnicah je bilo potrošenih:

	S din	indeks
1963	317.461.213	100
1964	395.263.450	122
1965	548.458.211	173
1966 (v 9 mesecih)	479.204.054	151

(na indeks 100/63)

— Za zdravila je bilo potrošenih:

	S din	indeks
1963	91.815.541	100
1964	143.397.184	156
1965	174.887.730	190
1966 (v 9 mesecih)	286.441.505	312

(na indeks 100/63)

— Vseh denarnih nadomestil za čas odsotnosti z dela je bilo izplačanih:

	S din	indeks
1963	256.174.370	100
1964	318.100.088	128
1965	465.873.165	182
1966 (v 9 mesecih)	417.892.762	163

(na indeks 100/63)

— Stroški za ambulantno zdravljenje so se gibal tako:

	S din	indeks
1963	157.271.847	100
1964	221.818.650	141
1965	257.768.187	164
1966 (v 9 mesecih)	218.876.679	139

(na indeks 100/63)

V teh letih je sklad za zdravstveno zavarovanje imel naslednje dohodke in izdatke:

leto	dohodki S din	izdatki S din
1963	1.800.387.739	1.025.434.291
1964	1.392.438.784	1.374.625.594
1965	1.920.720.672	1.910.594.132
1966 (v 9 mesecih)	1.401.783.689	1.574.972.319

Lani v prvih devetih mesecih se je torej pojavil primanjkljaj v višini 173.188.630 S din.

Kaj nam povedo gornji podatki? Eno je gotovo, da naš narodni dohodek ne prenese tako visoke obremenitve za zdravstveno zavarovanje. Pri tem ne smemo prezreti potreb tudi na drugih področjih družbene potrošnje kot je šolstvo, socialno varstvo, komunalne dobrine itd.

In kje, ter kakšne so rešitve, da se bo potrošnja zdravstvenega zavarovanja gibala v okvirih naših finančnih zmogljivosti? Pri tem pa moramo vedeti, da se je za leto 1967 znižala prispevna stopnja za 5%. Na znižanje zadevne potrošnje bodo vplivali nekateri faktorji kot so soudeležba zavarovancev pri plačevanju zdravstvenih storitev in uslug itd. Na seji pa so v razpravi slišali mnenje, da pri tem v mnogočem lah-

ko prispevajo tudi zdravstveni delavci sami. V omenjenem gradivu pa vsebovani predlogi v bistvu priporočajo združitev zdravstvene službe od sedanjih petih (vključno lekarno) v okviru Zdravstvenega doma Jesenice. Razprava po tem vprašanju je bila razgibana in prepletena z različnimi nasprotujočimi stališči. Stališča, ki so jih iznesli predstavniki naših zdravstvenih ustanov, ne kažejo obetov, da bi kaj kmalu prišli do omenjene združitve. Žal je k temu prispevalo tudi predloženo gradivo, čeprav je bilo skrbno pripravljeno, ni pa vsebovalo ekonomskih pokazateljev in analiz ter rezultatov predlagane združitve. Lani je sicer posebna strokovna komisija proučevala organizacijo zdravstvene službe v naši občini ter v eni varianti prikazala možen prihranek približno 12 milijonov S din.

Na kraju razprave je bil

sprejet sklep, da se samoupravnim organom in delovnim skupnostim zdravstvenih ustanov posreduje priporočilo, da naj prouče možnosti in oblike racionalnejše organizacije zdravstvene službe v naši občini, ki bi bile v duhu smernic naše gospodarske reforme.

Vprašanje dograditve no-

vega zdravstvenega doma na Jesenicah, problem financiranja in smotrnejšega izkoriščanja prostorov v njem, je bilo spričo obširne razprave o reorganizaciji zdravstvene službe potisnjeno nekoliko ob stran. Ta problem pa je zelo pereč, če vemo, da je v letu 1967 potrebno zagotoviti naslednja sredstva:

	S din
— anuitete	75.277.000
— dolg izvajalcu	31.940.231
— nedokončana dela	88.538.516
— kanalizacija	10.000.000
skupaj	205.755.747

Uvedba prispevka k stroškom zdravljenja

Na podlagi temeljnega zakona o zdravstvenem zavarovanju in na podlagi sklepa republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev dne 27. 1. 1967, je komunalna skupnost socialnega zavarovanja delavcev Kranj pripravila predlog za uvedbo prispevka zavarovanih oseb k stroškom zdravljenja na območju gorenjske komunalne skupnosti. Prispevki naj bi znašali:

- za prvi obisk v splošnih in dežurnih ambulantah 3,00 N din
- za prvi obisk dežurnega ali drugega zdravnika oz. zdravstvenega delavca 5,00 N din
- za prvi obisk v specialističnih ambulantah 5,00 N din
- za prevoz z rešilnim avtomobilom 10,00 N din
- za dnevno oskrbo v bolnišnicah 1,00 N din
- za akutno zastrupitev z alkoholom 100 % vseh stroškov.

K stroškom zdravljenja pa zavarovane osebe ne bodo prispevale:

1. Za obiske v zdravstvenih zavodih zaradi administrativnih storitev (napotnic, potrdil o nezmožnosti za delo, ponovitev receptov itd.).
2. Za zdravniške preglede, zdravljenje in posvete v dispanzerjih in posvetovalnicah ter za patronažne obiske.
3. Za preglede in storitve v izvajanju medicinske rehabilitacije v zdravstvenem zavodu.
4. Za zdravniško in drugo strokovno nego in pomoč ženam v zvezi z nosečnostjo in porodom v zdravstvenem zavodu.
5. Za preglede in zdravljenje pri nalezljivih boleznih, za katere je obvezna prijava, včevši tuberkulozo.
6. Za preglede in zdravljenja pri rakastih obolenjih.
7. Za preglede in zdravljenje pri sladkorni bolezni.
8. Za preglede in zdravljenje pri duševnih boleznih in epilepsiji.
9. Za zdravstveno varstvo katerekoli bolezni otrok in mladine do petnajstega leta starosti, oz. do 26. leta, če so zavarovani kot družinski člani.
10. Za prevoze z rešilnim vozilom v zdravstveni zavod, če gre za življenjsko nevarne poškodbe, za nalezljive bolezni, za katere je obvezna prijava ali za duševne bolezni, če je bolnik nevaren za okolico.

Predlagani prispevek zavarovanih oseb k stroškom zdravljenja predstavlja približno 2,5 % vseh potrebnih sredstev za zdravstveno zavarovanje delavcev v letu 1967.

O gornjem predlogu soudeležbe zavarovanih oseb pri stroških zdravljenja bodo v prihodnjih dneh razpravljali zbori zavarovancev v večjih delovnih organizacijah. Za manjše organizacije bodo zbori sklicani po občinah. Čas in kraj sestankov bo objavljen v prihodnji številki »Glasa«.

Zavarovance, ki se zborov v delovnih organizacijah ali po občinah ne morejo udeležiti prosimo, da pošljejo pisemne pripombe do 10. 2. 1967 na naslov: Komunalni zavod za socialno zavarovanje Kranj, Stara cesta 11. Na pisemski ovojnici naj bo označeno: predlog prispevka k stroškom zdravljenja.

Izvršilni odbor in odbor za zdravstveno zavarovanje skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

Da bi se prostori zdravstvenega doma smotrno izkoristili, se predlaga, da bi od celotne neto površine 5441,80 m² uprava občine zavela 1721,42 m². Občina je v tem primeru voljna prevzeti obveznost odplačevanja nad 50 % letnih anuitet. Vse kaže, da so to dokaj resni problemi, s katerimi se bo potrebno v letu 1967 temeljito spoprijeti in jih tudi rešiti. Zato pa je potrebno tvorno sodelovanje vseh družbeno odgovornih faktorjev in ne nazadnje tudi zavarovancev in občanov.

Vibr

Soodgovorni boste za nesrečo

Z dograditvijo železniškega podvoza pod železniško progo, ki povezuje Cesto bratov Stražarja s Cesto Viktorja Kežarja, sta bila ukinjena prelazi čez progo pri Kiršnerju in pri Kobalu. Podjetje za vzdrževanje prog je najprej onemogočilo prehoda z visokimi nasipi. Ker ti niso pomagali, so preprečili prehode z železno mrežo. Vendar tudi mreža ne predstavlja za prehod pri Kobalu nobene ovire. Enostavno so jo raztrgali in ljudje se vlačijo skozi njo kot tihotapci. Če bi počenjala to mladina, bi človek še nekako razumel. Toda poleg mladine se plazijo skozi mrežo tudi odrasli in celo ženske ter upoko-jenci. Čudno, da ne pomislijo na možnost nesreče, ki je toliko nevarnejša, ker je plezanje čez dva nasipa, prehod čez progo in plazenje skozi mrežo toliko naporno, da človek mimogrede pozabi na vlak, ki bi lahko pripeljal vsak čas. Ker nesreča na tem kraju preti vsak trenutek, bi bilo nujno prehod temeljito zapreti.

P. U.

Člani likovne sekcije Dolik razstavljajo

Danes, 4. februarja, bo ob 18. uri odprta v mali dvorani delavskega doma prva razstava v tem letu. Kolektivno se bodo predstavili člani likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Posebna žirija z umetnostnim zgodovinarjem Cedom Avguštinom na čelu je izmed 53 predloženih del za razstavo izbrala 30 del štirinajstih avtorjev. Razstava, ki bo odprta s kratkim kulturno umetniškim programom, je posvečena kulturnemu prazniku Slovencev — Prešernovemu tednu. Odprta bo vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure do vključno 15. februarja.

Stanovanjsko podjetje in upravljanje stanovanjskih hiš

Stanovanjsko podjetje Jesenice sta ustanovila občinska skupščina Jesenice in železarna. V skladu z zakonom pridobijo enake pravice kot oba ustanovitelja tudi vsi vlagatelji, ki so vložili stanovanjske hiše oziroma stanovanja v sklad stanovanjskemu podjetju Jesenice. Medsebojna razmerja med vlagatelji in stanovanjskim podjetjem se uredijo s posebno pogodbo. Z vložitvijo stanovanjske hiše ali stanovanja v sklad stanovanjskih hiš stanovanjskega podjetja ni prizadeta pravica oddajanja stanovanj.

Stanovanjsko podjetje je odgovorno za investicijsko vzdrževanje stanovanjskih hiš in stanovanj in je po zakonu dolžno ohraniti nezmanjšano vrednost sredstev sklada stanovanjskih hiš. Sklad stanovanjskih hiš sestavljajo stanovanjske hiše, poslovni prostori in denarna sredstva, ki jih vložijo vanj ustanovitelji in stanovanjsko podjetje. Stanovanjsko podjetje sme ob pogojih, ki jih določa poseben zakon, prodati ali zamenjati stanovanjsko hišo, nadalje sme graditi stanovanjske hiše, stanovanja in poslovne prostore, sme ustanavljati obrate, servise in druge enote. Stanovanjsko podjetje sklepa stanovanjske pogodbe, določa višino stanarine v okviru predpisov občinske skupščine in v odvisnosti od vrednosti in kakovosti stanovanja. Stanovanjsko podjetje prevzema in prodaja stanovanja in poslovne prostore vse le na podlagi odločb, ki jih izdajo vlagatelji oziroma ustanovitelji.

Stanovanjsko podjetje je dolžno najmanj enkrat v letu poročati o svojem delu stanovalcem in ustanoviteljem ter občinski skupščini.

Stanovanjsko podjetje Jesenice je v letu 1966 opravilo samo manjši del zelo nujnih večjih popravil na hišah, ki jih upravlja, kot na primer: popravilo streh, zlebov, pločevinastih obrob, zamenjavo dotrajenih elementov v stanovanjih, popravilo dimnikov itd. Od vseh 360 hiš, ki jih upravlja podjetje, je bilo pregledanih čez 250 in opravljeni vsi opisi večjih potrebnih popravil.

Druge službe podjetja so morale urediti evidenco stanovanjskih hiš, izračunati vrednost celotnega sklada, pripraviti stanovanjske pogodbe in obračunati stanarino od avgusta 1965. Sedaj pripravlja tehnični sektor program vzdrževalnih del za leto 1967 in popis neizvršenih vzdrževalnih del iz leta 1966.

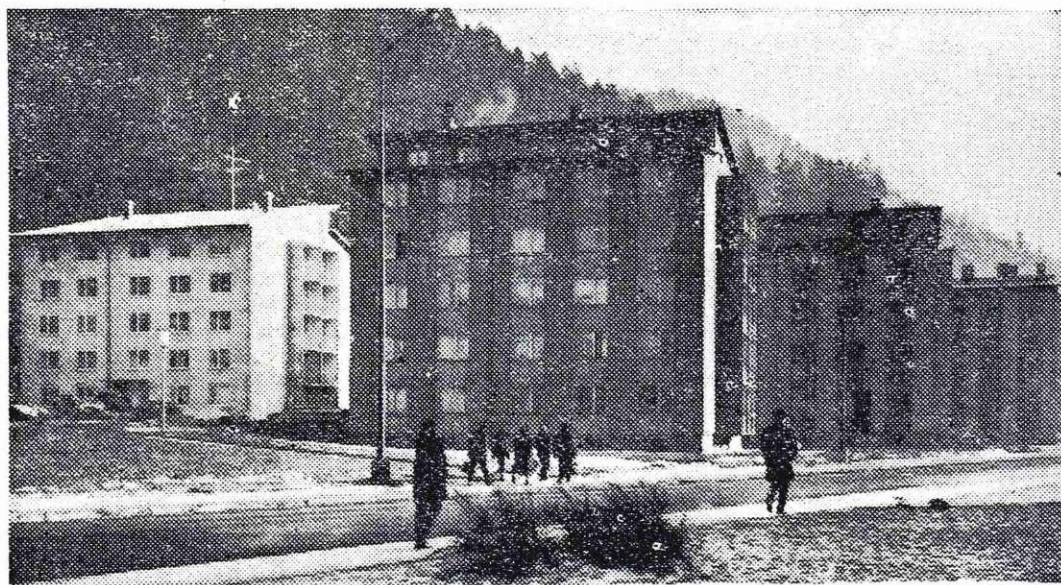
V lanskem letu je stanovanjsko podjetje sodelovalo pri velikem številu manjših tekočih popravil na skupnih delih hiš, ker so hišni sveti v nekaterih primerih smatrali, da spada tekoče vzdrževanje hiše v pristojnost podjetja. Tekom leta smo hišne svete obveščali o njihovih dolžnostih, vendar so se kljub temu obračali na naše podjetje. Podjetje je z razumevanjem sprejemalo naročila za taka popravila, ker je razumelo, da nekatere de-

lovne organizacije ali trgovska podjetja niso hotela vzeti naročilnice, ki jo je izpolnil hišni svet. Hišni sveti tudi niso imeli možnosti dobiti izvajalce za vse vrste popravil. Zato bo stanovanjsko podjetje Jesenice organiziralo servisno delavnico za vsa manjša popravila in bodo hišni sveti lahko vsa naročila za tekoče vzdrževanje hiše pošiljali na servisno delavnico. Za ostala dela v zvezi s tekočim vzdrževanjem bodo naročilnice izdajali hišni sveti, vse pa na podlagi programa za tekoče vzdrževanje.

Veliko težav je podjetje imelo s pobiranjem vodarine in ostalih komunalnih uslug. Podjetje se je obvezalo, da bo ta dela izvajalo, če bo za to dobilo plačilo od obeh komunalnih podjetij. Sedanja organizacija pobiranja pristojbin za komunalne usluge pa je draga in zapletena ter nesprejemljiva za

stanovanjsko podjetje. Tudi obe komunalni delovni organizaciji ne moreta kriti vseh stroškov v zvezi s pobiranjem teh pristojbin. Zato je bil izdelan skupen predlog podjetij vodovod Jesenice, komunalno podjetje Jesenice in stanovanjsko podjetje Jesenice, ki bi poenostavil pobiranje in knjigovodsko evidenco. Po tem predlogu bi vodarino in kanalsčino pobirali v obliki akontacije s tem, da bi za akontacijo v tekočem letu vzeli povprečje stroškov v preteklem letu in bi obračun dejanskih stroškov izvršili v novembru ali decembru za tekoče leto. Za pobiranje pristojbine za odvoz smeti pa je že sedaj veljaven odlok, da se plačuje pristojbina po veljavni tarifi enega kvadratnega metra površine stanovanja. Stanovanjsko podjetje bi na enem listu pobralo stanarino in pristojbino za komunalne usluge, vse pritožbe in nepravilnosti zaradi pobiranja pa bi reševali komunalni podjetji. Tak predlog bo posredovan vsem hišnim svetom s prošnjo, da bi dali hišni sveti svoje mnenje in morebitne pripombe ali predloge za rešitev tega vprašanja.

Marija Vičar



Stolpič pri zdravstvenem domu je dograjen. V zelo kratkem času ga je zgradilo SGP Sava

Koristen posvet predstavnikov krajevnih skupnosti

V četrtek, 26. januarja, so se po daljšem presledku sestali predstavniki krajevnih skupnosti ožjega mestnega okoliša. Namen sestanka je bil, da izmenjajo stališča glede dela in nalog KS v novih pogojih dela.

V letih 1965/66 se je položaj KS bistveno izmenjal — odpadle so servisne dejavnosti, hišni sveti so v novem stanovanjskem podjetju dobili novega gospodarja. Poleg tega so z gospodarsko reformo nastopile še mnoge druge težave, ki terjajo od KS več dela ob znatno zmanjšanih finančnih sredstvih. Razprava na posvetu

je bila predvsem usmerjena na stališča KS pri delitvi sredstev na KS iz proračunskih sredstev občine za leto 1967. Navzoči so bili mnenja, da bo potrebno ključ pri delitvi dohodka KS spreminiti in krajevnim skupnostim, ki dobivajo večja sredstva, določiti manjšo udeležbo. Poleg tega je bilo sprejeto načelo, naj bodo pri družbenih sredstvih KS udeležene po svojem delu.

V razpravi je bilo tudi govora o nalogah socialnih komisij, ki delajo pri KS, gospodarskih komisij in poravnalnih svetih. Ugotovlje-

no je bilo, da bodo podobni posveti s predstavniki vseh KS v občini nujno potrebni, če hočemo doseči boljše in uspešnejše delo KS. Pokazalo se je, da upravni organ po prenehanju dela koordinacijskega odbora bivših stanovanjskih skupnosti prevzete naloge, da pomaga pri delu, ni opravil. Spričo važnosti in pomembnosti dela in nalog KS je na vsak način potrebno več enotnejšega dela v tej smeri. To pa je mogoče samo na ta način, da se predstavniki posameznih KS večkrat sestajajo in obravnavajo naloge in delo,

ki jim ga postavlja vsakdanja praksa.

Podobne posvete predsednikov in tajnikov bodo razširili tudi na sestanke s predsedniki in člani posameznih komisij.

V razpravi so se odpirali številni problemi in razna vprašanja, kar dokazuje, da je tako sodelovanje nujno potrebno. Še več, sodelovanje bo treba razširiti tudi na vse tiste, za katere KS na terenu delajo. Na vsak način je želja vseh predstavnikov KS po uspešnem in prijateljskem nadaljnjem sodelovanju. **Jože Rozman**

Uspešno delo krajevne skupnosti Blejska Dobrava

Novi 15-članski odbor krajevne skupnosti na Blejski Dobravi je na konstituantni seji izvolil novega predsednika in komisije za gospodarstvo, socialno varstvene zadeve, finančno-inventurno komisijo in poravnalni svet. Poleg članov odbora so v komisijah tudi drugi občani, ki dobro poznajo razmere kraja in prebivalcev.

Komisije so že na drugi seji odbora poročale o delovnem programu, katerega naj bi res dosledno izvajali. Največ dela bo seveda imela gospodarska komisija, ker bo treba v tem letu pristopiti k zelo resnemu delu, če hočemo, da bo vas čimbolj urejena in privlačna, spričo vedno večjega prometa in obiska.

Važna je ureditev parkirišč oziroma postajališč na Dobravi in na Lipcah. Ta čas tečejo razgovori za zamenjavo zemljišča za parkirni prostor pri železniški postaji.

Tudi glede snage in čistoče na vasi so se dogovorili in so že določili kraj, kamor bo obvezno treba odvažati smeti in drugi odpadni material. Komisija bo pregledala in ugotovila, na katerih stavbah bo treba namestiti zlebove in snegobrane; to so stavbe, katerih strehe mejijo na javne poti.

Dalje so tu še nujna dela na šolskem poslopju, služba cestarjev in še razna nujna dela za ureditev vasi in kraja. Predvsem je nujna ureditev kanalizacije, ker postaja nevarnost okužbe pitne vode zaradi zajetja, ki leži na nižje ležečem kraju in se od tam črpa v rezervoar nad vasjo.

Finančno-inventurna komisija, ki je opravila popis osnovnih sredstev in ostalega inventarja pri krajevni skupnosti, bifeju in otroškem vrtcu, je ugotovila, da so vložena precejšnja finančna sredstva, ki smo jih dolžni nadzorovati, da se čim bolj in čim dalj časa ohranijo.

Tudi socialno-varstvena komisija hoče program svojega dela približati prebivalcem kraja. Pripravila je že obiske pri ostarelih in bolnih ljudeh, namerava pa tudi okrepiti svoje sodelovanje z oddelkom za družbene službe pri skupščini občine.

Člani novega odbora so mnenja, da mora vse delo krajevne skupnosti čim bolj sloneti na sodelovanju z vsemi občani. Sklenili so, da bodo vse seje javne in v že naprej določenih dnevih, tako da se seje udeleži lahko vsak občan, ki se zanima za delo krajevne skupnosti.

Sklenili so tudi, da se uveljavijo uradne ure, česar do sedaj ni bilo, vsak torek in četrtek od 16. do 18. ure. Iz vsega navedenega sledi, da se novoizvoljeni odbor prizadeva, da bi bilo vse delo tesno povezano z občani. Računa na vso pomoč in podporo prebivalstva Blejske Dobrave, Lipc in Kočne.

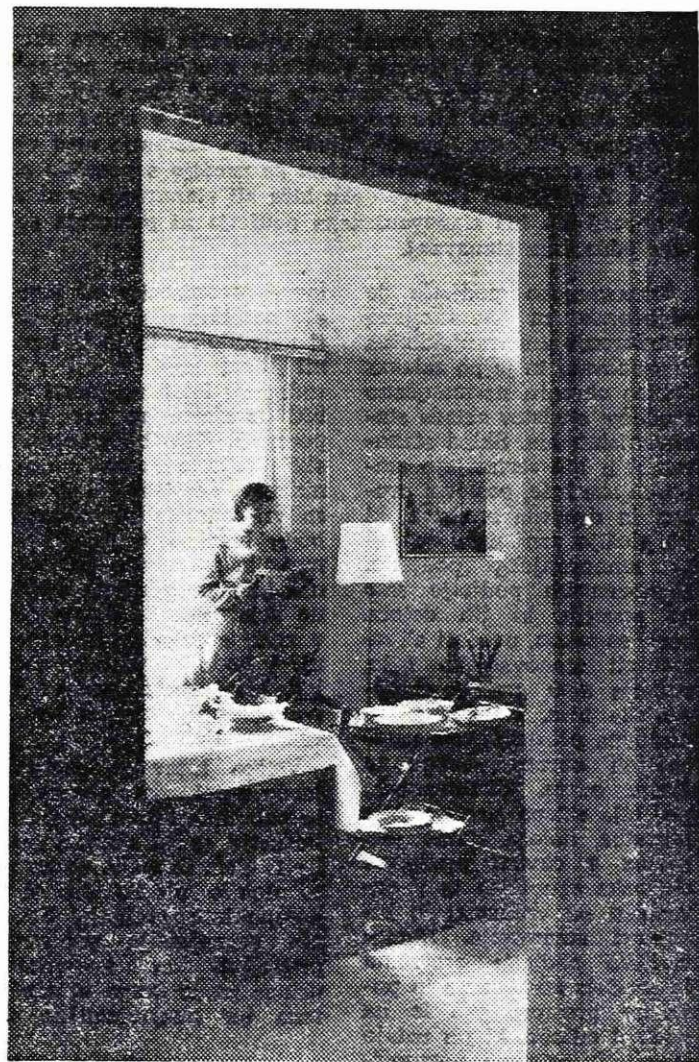
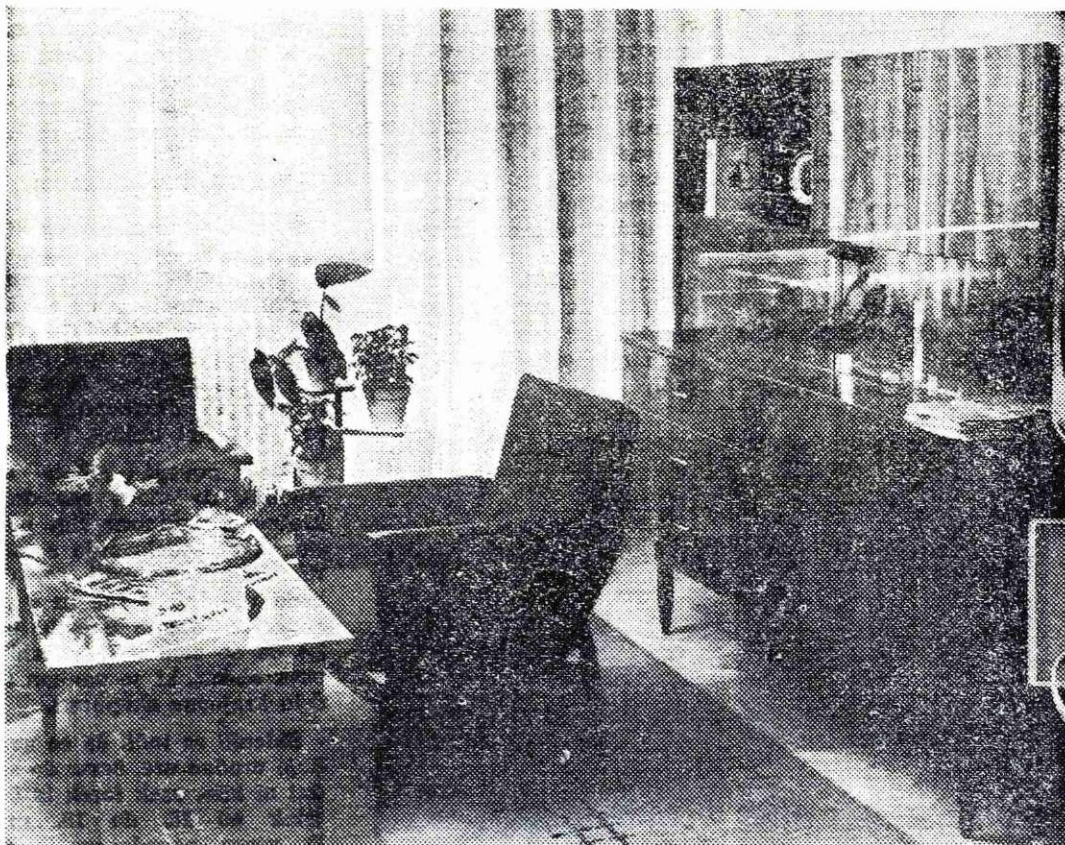
sš

Uspela razstava stanovanjske opreme

V dneh od 23. do 29. januarja je bila v novi stolpnici, ki jo je gradilo gradbeno podjetje Gradis, razstava stanovanj in stanovanjske opreme. Trgovski podjetji Zarja z Jesenic in Murka iz Lesc sta pokazali nekaj različnih oblik opreme in njene funkcionalnosti v dvosobnih in dvoinsobnih stanovanjih. Že sama pobuda za tako razstavo je izredno pohvalna, kajti ne gre samo za komercialni učinek, gre tudi za praktično pomoč potrošniku in za njegovo vzgojo. Vzgoja stanovanjske kulture je v tej dinamiki in tempu življenja še kako potrebna. Temu namenu se je zelo približalo trgovsko podjetje Zarja

z Jesenic. Poleg izbrane opreme za posamezne stanovanjske funkcije (spalnica, jedilnica, dnevna soba, kuhinja, predsoba) je podjetje poskrbelo tudi za izredno okusno estetsko ureditev stanovanj. Tako je hortikulturno društvo Jesenice vse prostore uredilo z rastlinjem. Posamezni aranžmaji so bili mojstrsko izdelani. Obiskovalci so lahko videli, da se s skromnimi sredstvi, vloženimi v rastlinje, lahko zelo olepša stanovanje in ga naredi še bolj prijetnega. Podjetje je pri opremitvi stanovanjskih prostorov dalo tudi prednost domačim likovnikom. Tudi slike, ki jih je prispevalo pet avtorjev, članov likovne sekcije DOLIK

DPD Svoboda Tone Čufar, je bilo okusno razvrščenih. V vseh pogledih je bilo čutiti, da se je trgovsko podjetje Zarja zavedalo, da je pri takih razstavah potrebno poleg komercialnega učinka zasledovati tudi vzgojno-praktični učinek. Mnogi se bodo veliko lažje odločali za nakup tega ali onega artikla, pa tudi mnogi bodo po vzoru na razstavi še izpopolnili svoje stanovanje. Morda bi kazalo ob vsaki priliki, ko izročamo stanovalcem večji obseg stanovanj, prirediti tako razstavo. Mnogo lažje, bolj premišljeno in bolj gospodarno se bodo potrošniki odločali za nakup posameznih delov ali celotne stanovanjske opreme.



Majhna nepremišljenost – hude posledice; opozorilo g. spodinjam

V petek, 27. januarja, je prišlo na Cesti Viktorja Kežarja 6 do hude nesreče, v kateri je mati dobila težke opekline druge stopnje po obrazu, rokah in drugje, hčerka pa lažje opekline. Razen tega je uničena skoraj vsa kuhinjska oprema in znaša škoda 5.000 N dinarjev.

Kako je prišlo do nesreče? Mati je v kuhinji pri zakurjenem štedilniku in zaprtih oknih čistila z bencinom otroški plašč. Bencin je imela v pomivalni skledi. Po končanem delu je plašč obesila k štedilniku in nesreča je bila tu. Vneli so se ben-

cinski hlapi, temu pa je sledila še močna eksplozija. Popokala so stekla, požar pa se je hitro razširil na vso kuhinjo. Posredovali so poklicni gasilci in preprečili, da bi bila škoda še večja. Čeprav sočustvujemo s ponesrečankama, se sprašujemo, kako je še vedno taka nepremišljenost mogoča ob tolikih opozorilih in podobnim nesrečam drugje. Primer naj bo samo novo opozorilo gospodinjam, da bencin ne sodi v stanovanjske in sploh v zaprte prostore in da bencin ni čistilno sredstvo.

Anekdoti

Slikar Ažbe se je z nemškim zdravnikom zapletel v prepir o pomembnosti slikarske umetnosti. Toda zdravnik se je razumel na slike kot zajec na boben in je zato slikarja globoko podcenjeval. Ažbetu je bilo kmalu dovolj in je z njim opravil na kratko:

»Vam zdravnikom je lahko! Pri nas se vse napake vidijo, vaše pa pokrije zemlja.«

K odvetniku in humoristu Franu Milčinskemu (starejšemu) sta prišla v pisarno dva človeka. Eden od njiju bi mu rad zaupal kočljivo pravno zadevo in mu je začel na dolgo in široko razlagati. Drugi je bil bolj stvaren in izkušen ter je znanca ustavil:

»Nehaj vendar! Advokatu povej tako, kakor je res, lažgal bo že on!«

20 let planinskega društva na Javorniku

Kakor vsako leto je bil tudi letošnji občni zbor planinskega društva na Javorniku lepo obiskan. Razen članov so se občnega zbora udeležili tudi predstavniki planinskih društev z Jesenic, Gorij pri Bledu in Radovljici ter predstavnik PZS tov. Klotnik. Občni zbor so pozdravili tudi predstavniki organizacij in društev Javornika in Koroške Bele ter čestitali planincem ob njihovem jubileju.

Predsednik upravnega odbora PD Javornik Franc Svetina je prebral zanimivo poročilo, iz katerega je razvidna velika skrb za planinske postojanke, ki jih društvo že nekaj let vzorno upravlja.

Letošnje leto je jubilejno. Društvo praznuje 20-letnico svojega obstoja. Imajo veliko lepih načrtov. Predvsem bo treba temeljito popraviti planinski dom na Pristavi, ki je last železarne. Stavba je stara več kot 300 let. Po-

večati nameravajo Kovinarsko koč v Krmi in še marsikaj urediti pri Staničevem domu pod Triglavom. V minulem letu so planinci pridno pomagali pri gradnji Prešernove koč na Stolu. Za njihovo prizadevnost se jim je zahvalil predsednik gradbenega odbora tov. Konobelj. Predlagal je tudi, da bi vsako leto v spomin na veliko borbo z okupatorji vrh Stola organizirali množičen pohod. Precej nalog pa bo treba opraviti letos tudi zato, ker so planinska društva vključena v akcijo, ki jo bomo izvajali vse leto v zvezi z mednarodnim letom turizma.

Na občnem zboru so ugotovili, da Karavanke postajajo vse bolj zanimive za domače in tuje ljubitelje gora. Planinci lahko pridejo na Stol z obeh strani vsak dan od sončnega vzhoda do zahoda, prav pa bi bilo, da bi omogočili prost prehod

tudi po grebenu do Golice. Tam nameravajo jeseniški planinci obnoviti planinsko koč, javorniški planinci pa so jim obljubili pomoč.

Javorniške planince tudi v letošnjem letu čaka precej nalog pri oskrbovanju svojih postojank. Zato vabijo člane, ki doslej niso aktivno sodelovali, da pomagajo in sodelujejo pri izvedbi posameznih nalog in akcij. Imajo tudi mladinski odsek, ki je bil v minulem letu zelo aktiven, razen tega pa so tudi njihovi načrti precej obsežni in zanimivi. Sredi poletja nameravajo organizirati v počastitev 20-letnice obstoja društva večjo prireditev s kulturnim programom na Pristavi v Javorniskem rovtu.

— or

Olepšajmo naše domove

Novi odbor hortikulturnega društva s predsednikom inž. Janezom Pšenico je na zadnji seji med drugim razpravljal, kako naš zadimljeni in zaprašen jeseniški kot napraviti lepši, mikavnejši? Kako našim ljudem pomagati pri urejanju nasadov okoli svojih domov, na oknih in na balkonih. Kako napraviti svojo okolico lepo, lepo zase in lepo za vse.

Hortikulturno društvo nima sredstev, da bi samo urejalo naše okolje. Tudi če bi urejali drugi, ne bi znali tako ceniti, kot če urejamo z lastnimi rokami. Zato je naloga hortikulturnega društva predvsem, da pomaga občanom s strokovnimi nasveti in navodili.

Temu namenu so služila tudi številna predavanja v preteklem obdobju, to pa imajo v programu tudi v bodoče. Poleg domačih strokovnjakov bodo na predavanja povabili tudi predavatelje iz biološke fakultete in druge. Med prvimi se je odzval vabilu stari znanec Jeseničanov inž. Miha Ogorevec. Že prihodnji četrtek, 9. februarja, bo ob 19. uri predaval v učilnici na železniški postaji: CVETJE NA OKNIH IN BALKONIH. Predavanje bo ilustriral s številnimi barvnimi diapozitivi. J. L.

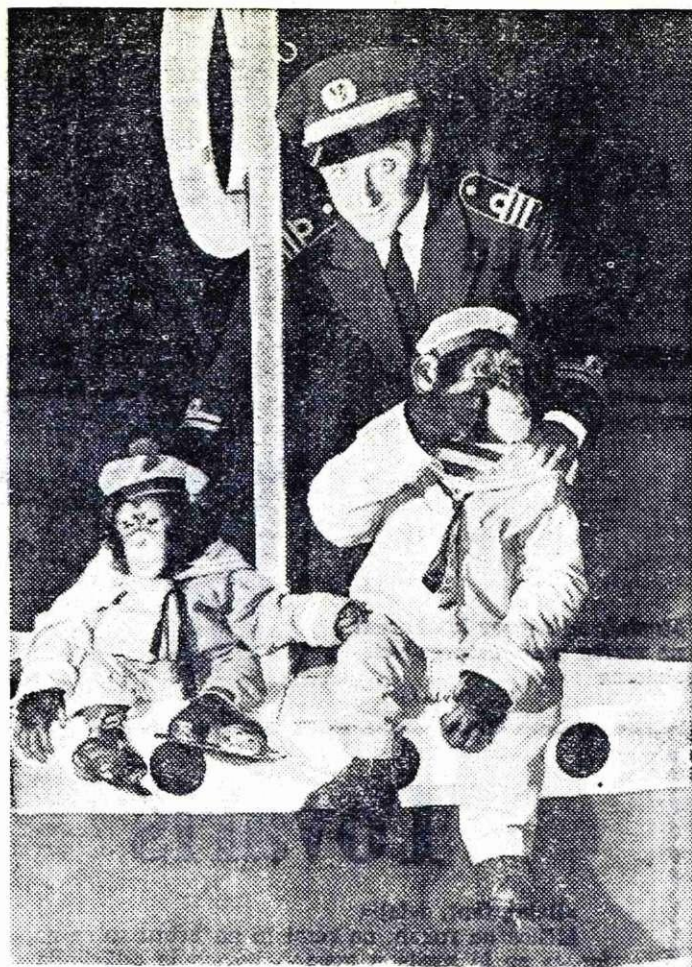
ANEKDOTA

Ivan Cankar je v mladosti pisal slovensko šolsko nalogo z naslovom »Razgled z Ljubljanskega gradu.« Napisal jo je takole:

»Šel sem na Ljubljanski grad, da bi videl razgled. Ko sem prišel na vrh, sem videl spodaj samo meglo, drugega nič.«

Profesor ni vedel, ali bi se jezil ali smejal. V tej zadregi naloge ni reševal, temveč jo je samo vidiral.

K. C.



Se pet dni nas loči od velike drsalne revije v Celovcu. Kompas Jesenice ima zbrane že številne prijave šolske mladine in delovnih kolektivov

Uspešno delo dramske skupine na gimnaziji

Mlad človek, ki ga oblegajo novosti in silni vtisi današnjega življenjskega tempa, naj bi se pod težo nakopičenih spoznanj čimbolj kulturno izživljal. Zato mora biti kulturna vzgoja mladega človeka temeljita in načrtna. Kultura je in mora biti tista sila, ki vnaša občečloveške humanistične vrednote v medsebojne človeške odnose. Kultura ustvarja človekovo osebnost, zato je še posebno važno, da se z njo ukvarjajo mladi ljudje. Vedno je bila mladina nosilec novih in naprednih idej, ki so le tedaj zdrave, če so tudi humanistično usmerjene.

Sodobna širina v naših šolah kliče mlade ljudi, da prispevajo svoj delež k živahnosti šolskega življenja. Na jeseniški gimnaziji obstajajo že od njene ustanovitve razne izvenšolske dejavnosti, v katerih se morejo dijaki osebno uveljavljati in kulturno izživljati. Najmočnejša njihova dejavnost je dramski krožek. Prva leta po osvoboditvi še ni obstajal v taki obliki kakor danes. Dijaki so uprizorili samo na koncu šolskega leta celovečerne dramske predstave.

Leta 1959 se je dramski krožek osnoval v obliki stalne dramske skupine, ki obstaja še danes. V času svojega obstoja je že uprizoril 12 celovečernih predstav in 38 krajših nastopov s ponovitvami. V svoj stalni letni program pa vključuje tudi proslave državnih praznikov in drugih pomembnih jubilejev.

Vsebinska in oblika teh proslav nista več podobni nekdanjim statičnim recitacijam ali deklamacijam. Člani dramskega krožka so uprizorili tudi že vrsto odlomkov iz znanih dramskih del.

Za 8. februar redno vsako leto na gimnaziji pripravijo Prešernovo proslavo, ki je običajno tudi edina proslava na Jesenicah.

Prvomajske proslave po vsebini ustrežajo pomenu

praznovanja 1. maja. Zato je osnovna ideja teh proslav prikazati socialno problematiko slovenskega človeka, o kateri so v svojih delih razglabljali mnogi naši pesniki in pisatelji.

Na umetniško literarnih večerih so predstavljali tudi odlomke iz originalnih del tujih pesnikov in pisateljev v njihovem jeziku, npr. Hamleta v angleščini, Gautierovo Barcarolo v francoščini, drammatizirano Goethejevo balado Erlkönig v nemščini in odlomek iz Matere Maksima Gorka v ruskem jeziku. S svojim programom so posegli tudi v svetovno poezijo in predstavili najvažnejše pesnike vseh evropskih držav, Latinske Amerike, Indije in črnske poezijo.

Te vrste in tako razgibano kulturno delovanje dijakov na gimnaziji, ki z velikim veseljem in navdušenjem izvajajo svoj vsakoletni program, je vsega priznanja in hvale vredno. Koliko svojega prostega časa žrtvujejo za to dejavnost, medtem ko mnogi sovrstniki posedajo po gostilnah. Taka kulturna dejavnost vpliva tudi na nadaljni humanistični dijakov razvoj, na drugi strani pa pomeni tudi določen prispevek h kulturnemu življenju Jesenic.

Svet osnovne šole »Tone Cufar« Jesenice je na svoji seji dne 30. januarja 1967 razpravljal med drugim o zapisu v zvezi s Finžgarjevo rojstno hišo, objavljenem v članku letošnjih urednikov zadnje številke Tedske tribune, ter o tem sprejel naslednjo

RESOLUCIJO:

Znano nam je, da se že dolga leta vleče akcija za odkup Finžgarjeve rojstne hiše v Doslovičah, vendar vemo tudi to, da je ta akcija potekala znatno drugače, kakor pa je bilo to enostransko prikazano v Tedski tribuni. Sveta za prosveto in kulturo jeseniške in radovljiške občine ter zavod za spomeniško varstvo v Kranju so si dalj časa prizadevali doseči sporazum s sedanjim lastnikom Finžgarjeve rojstne hiše, ki se, kot kaže, dobro zaveda pomembnosti tega kulturnega spomenika, pa je zato ob vsakokratnem pogovoru stopnjeval svoje pretirane zahteve.

Popolnoma soglašamo s Knafljevimi, da imajo pravico do spodobnega stanovanja. Sprašujemo pa se, kako bi z lastnim denarjem lahko predelali tristo let staro bajtico v sodobno stanovanje.

Pisatelj Finžgar je bil pobudnik akcije za odkup Prešernove rojstne hiše. Odkupila jo je slovenska šolska mladina. In zdaj, ko otroci v šolah jeseniške in radovljiške občine tekmujejo celo za Finžgarjevo bralno značko, smo toliko bolj prepričani, da bi tudi naši otroci zbrali pametno vsoto denarja za odkup pisateljeve rojstne hiše. Če smo pomagali zbirati denar za odkup Gregočičeve rojstne hiše na Vrsnem, bomo najbrž ob sodelovanju vseh gorenjskih in primorskih otrok rešili uničenja tudi Finžgarjevo rojstno hišo.

Verjetno bo taka pobuda naletela na dober sprejem tudi v slovenski javnosti. Dovolj imamo že kulturnih grehov nad sabo in ni treba, da si nakoplujemo še novega pa da razdenemo streho, pod katero se je rodil Iztokov in Irenin oče. Naše založbe Finžgarja pridno izdajajo — dokaz, da ga Slovenci prav tako pridno beremo.

Verjamemo v organizacijsko sposobnost društev, ustanov in svetov, ki morajo skrbeti za kulturo na našem področju, in upamo, da bodo ob vsestranski pomoči vseh znali ohraniti Finžgarjevo rojstno hišo kot muzej tistim, za katere hitimo graditi številne nove šole.

Svet osnovne šole
»Tone Cufar« Jesenice

Predpustni dnevi na Španovem vrhu



Mustafa ni njegov konkurent na startu predpustnega vele-slaloma

Šah

V soboto se je pričel finalni šahovski turnir za društveno prvenstvo za sezono 1966/67. Po predhodnih kvalifikacijskih turnirjih, kakor so bili četrt in polfinale, se je za to prvenstvo plasiralo 6 igralcev. Ostalih šest pa si je pridobilo pravico nastopa že na lanskoletnem prvenstvu s plasmanom od prvega do šestega mesta.

Turnirja se udeležuje 12 igralcev, od tega šest I. kategorikov, pet II. kategorikov in en III. kategorik. Turnir ima značaj I. kategorije, to pomeni, da je na tem turnirju možno doseči ali pa potrditi omenjeno kategorijo.

Po kategorijah oziroma po moči je bilo pred pričetkom

prvenstva sklepati, da se bo samo šest igralcev potegovalo za najboljša mesta. Toda nepričakovano se je med te kandidate pomešal še II. kategorik Anton Krničar, ki ima po odigranih partijah vse možnosti, da se plasira na najvišja mesta.

Do sedaj je bilo odigranih 9 kol, sicer nepopolnih, ker vsi igralci zaradi službe ali izpitov niso odigrali vseh dvobojev. Neodigrane partije ne bodo vplivale na spremembo plasmana posameznih igralcev. Največje presenečenje letošnjega prvenstva je Anton Krničar, ki si je s sedmimi zmagami, enim neodločenim rezultatom in enim porazom že pridobil višjo, to je I. kategorijo. Poleg tega pa je postal eden od treh glavnih kandidatov za najboljša mesta. Z dobro in trdno igro, sicer brez napadalnosti, ki daje ton in barvo partiji, s precej sreče, ki je potrebna vsakemu igralcu, če hoče, da uspe, je med drugimi premagal znane šahiste, kakor so Krajnik, Jan, Kaše in Roblek. Edini poraz in to popolnoma zaslužen, je doživel v partiji z našim najboljšim mladincem Ivanom Pavlinom. Ostala sta samo še dva kandidata in to Roblek in Z. Štrumbl, ki lahko posežeta v borbo za prva tri mesta. Dobro se drži še naš drugi mladinec Janez Ciuha, ki je premagal tudi Simčiča in pa novinec na letošnjem prvenstvu Alojz Krivic. V tem tednu se bodo odigrale še vse odložene in prekinjene partije in bo stanje že precej jasnejše, medtem ko bodo zadnja dva kola odigrali proti koncu meseca.

Vrstni red po 9. kolu:

1. Anton Krničar 7,5 točk,
2. Edo Roblek 6 (1), 3. Zdravko Štrumbl 5,5 (3), 4. Martin Jan 4 (1), 5. Franc Simčič 3,5 (3), 6. Lado Krajnik 3,5 (2), 7. Alojz Krivic 3 (3), 8. Janez Ciuha 3 (2), 9. Ivan Pavlin 2 (6), 10. Lado Kaše 1,5 (3), 11. Dušan Pristov 0,5, 12. Miha Balanč 0 (4) točk.

Zdravko Zupan

Tovariš

»Delaj, fant, delaj!«

Mišice na rokah, na rami in na hrbtu so se napele, lopata se je zarila v mastno ilovico in odkrnila nov zalogaj, ki sem ga s težavo dvignil do roba pločevinaste posobe. Zasukal sem ročaj in ilovica je padla z lopate.

Spet sem počasi, prav počasi zasadil lopato v ilovico. Naj me stari le sili! Enostavno ne morem več. Ne morem. Roka bo krvava, a si je v tem medlem svitu, ki pada z vrha jaška, ne morem ogledati. Tip-ljem lahko. Na mojih dlaneh je sedaj šest žuljev. Koža nad enim je počila in ta me najbolj peče. Ostalih pet me skeli, vsakega posebej čutim. Mišice na rokah so se pretegnile, preohlapne so. Komaj dvigam. Lopato opiram na koleno — nekoliko bolje gre. Edini prijetni občutek mi daje prepotena srajca, ki se mi je nalepila na hrbet in okoli pasu. Tako prijetno me hladi! Skozi možgane mi neprestano preletava misel: »Ne bom vzdrazil.« Noge mi klecajo.

A stari dela. Dela, kot bi se igral. Lopato v sunku potisne v ilovico in jo v loku zažene v pločevinasto posodo. Včasih vmes zamrmra nedoločeno melodijo. Najbrž niso to napevi kakih pesmi, ampak si jih sproti izmišlja. Včasih me pogleda. Mislim, da potem odkima z glavo. Ko je posoda polna, zakliče:

»Ho-oo!«

»Jaa-«, se oglasi od zgoraj, vrv se napne, posoda se dvigne od tal in nekoliko zaniha. Potem se dviga, nama zastre luč in izgine. Takoj spustijo novo in spet jo polniva.

Tako gre že od osmih zvečer.

Ne vem, koliko je ura sedaj. Če bi si upal, bi sta-

rega vsaj že dvajsetkrat vprašal, koliko je ura.

Premišlja, ali se bom privadil. Danes prvič delam. Mislim počasi. Vmes so presledki, ko je glava čisto prazna. Zalotim se v takem presledku in potem se trudim misliti dalje.

»Polnooč,« se oglasi od zgoraj. Stari odloži lopato, vzame s tal deščico, jo položi na rob posode in izvleče iz torbe malico. Tudi jaz položim kratko desko na rob ilovice in sedem. Stari glasno melje med zobmi.

»Ne boš malical?«

»Ne.«

Res ne morem. Raje počivam.

Od zgoraj prihaja v jašek neutrudna, enakomerna pesem, ki jo mrmra tovarna. Ob letu bo tovarna večja. Midva kopljeva jašek za temelj enega izmed stebrov.

Stari spogne papir, v katerem je imel malico. Pogleda me.

»Je težko?«

»Je.«

»Privadil se boš.«

Vstane in vzame lopato. Tudi jaz vstajam.

»Počakaj, spočij se.«

Strmim.

Sedem nazaj in ne morem verjeti. Ta starina!

Dela hitreje kot prej. Dela tudi zame. Posode polni vsaj tako hitro, kakor sva jih prej oba.

Tipljem svoje dlani in gledam zvezde. Petero jih vidim iz najinega jaška. Gledam starega: dela naglo, z lahkoto, molče. V tej julijski noči, deset metrov globoko zarit v zemljo hiti, hiti zame!

Postaja mi hladno. Zdi se mi, da z vrha polzi po steni jaška mraz. Dvignem se in vzamem lopato. Zasadim jo v ilovico. Stari me pogleda in dela dalje. Tudi jaz spet delam. Delo je sedaj mnogo, mnogo lažje.

Spet kliče »Ho-oo!«

In spet odgovor od zgoraj:

»Jaa...«

F. T.

Akutni sklepni revmatizem

Bolnik je zbolel za vnetjem zgornjih dihal. Lahko je prebolel navadno vnetje sapnic ali nebnic, ali pa je bilo obolenje celo malo hujše. Po nekaj dneh se je bolnik pozdravil. Bolezen pa je ostala skrita v telesu. Približno 14 dni po obolenju zgornjih dihal oziroma sapnic in nebnic se pokažejo znaki vnetja na sklepih. Največkrat obole skočni in kolenski sklepi rok, ramen in kolčni sklepi. Obolenje poteka v skokih, s sklepa na sklep, lahko pa oboli tudi en sam sklep. Sklepi so otekli, boleči, koža nad njimi pa je rdeča in toplejša

(vneta). Bolnik ima zvišano telesno vročino, nad 38°C močno se potí, zlasti ponoči. Bolezenska slika je težka in bolnik je močno prizadet.

Bolezen poteka s krajšimi in daljšimi mirujočimi obdobji, ko se bolnik počuti boljše. To vnetje se lahko pozdravi ali pa preide v kronični sklepni revmatizem. V sklepnih tkivih se začne brazgotinjenje, kar privede do zmalichenja sklepov. Sklepi so skrženi, spremenjeni in nabrekli. Kosti se začno sušiti in manjšati, sklepni hrustanec se izpridi, mišice ob sklepih se skržijo. Ostanejo

bolečine v sklepih in togost v mišicah.

Revmatično vnetje srca je posledica akutnega vnetja. V večini primerov je prizadeto tudi srce. To vnetje prizade ne celotno srce.

Bolnik spada v posteljo ter se mora točno držati zdravniških navodil. Tudi bolnikova okolica mora upoštevati zdravnikova navodila. Važno je mirno ležanje ter čim ugodnejši položaj okončin. Pri negi bolnika pazimo, da ne napravimo kakšne nepre-nagljene kretnje. Bolnikovi sklepi so namreč boleči in bolnik sam je silno občut-

ljiv. Pri postiljanju in ob-račanju pazimo, da mu zmanjšamo bolečine pri gi-banju. Bolečne sklepe prime-mo z dlanmi zgoraj in spo-daj, nikoli ne samo s prsti. Zdravnik običajno svetuje tr-do ležišče, to se pravi pod ležišče damo deske. Blazina pod glavo naj bo trda in sa-mo ena. Bolniku namestimo v posteljo tudi posteljni lok, da nanj prenesemo težo ode-je.

Zelo važna je nega kože. Bolnika umivamo s toplo vo-do. Pazimo, da imamo tople roke, ker je bolnik zelo obč-utljiv za hlad. Bolnika dobro zaščitimo pred mrazom, bolnika namreč zelo rado ze-be. V začetku obolenja bol-nik odklanja hrano. Pozneje

pa naj bo hrana bogata z be-ljakovinami in vitamini. Da-jemo mu veliko sadnih so-kov. Obiski pri bolnikih niso dovoljeni. Vsakršno spre-membo takoj javimo zdrav-niku. Zdravljenje prepustimo zdravniku. Nasvete sosed ali sosedov ne uporabljamo.

Po umiritvi procesa, mora-jo bolniki prihajati na redne zdravniške preglede. Fizikal-na terapija in kopališko zdravljenje pa je odvisno od poteka obolenja.

Ponoven izbruh bolezni skušamo preprečiti s tem, da varujemo bolnika pred okuž-bo prehladnih obolenj, o-mo-gičimo mu primerno stanova-nje ter važna je pravilna pre-hrana.

Dominika Marinko

Telesna kultura

Predpust na snegu

Na pobudo nedeljskih smučarjev ob sodelovanju obč. sindikalnega sveta je bilo v nedeljo na pobočjih Španovega vrha predpustno tekmovanje v veleslalomu za trofejo »svinjska glava«. Nekateri so si nadel tudi maske, tako, da je bilo z nalogami na progi tekmovanje tudi zabavno. Številni gledalci so bili večinoma zadovoljni, kar daje organizatorjem jamstvo, da se z nekaterimi izboljšavami

lotijo podobnega tekmovanja tudi prihodnje leto.

Skupno je nastopilo 73 tekmovalcev, 13 žensk in 60 moških.

Rezultati:

Zenske: 1. Lakota Majda, 2. Benedičič Cilka, 3. Kunšič Anica, 4. Kavčič Breda, 5. Krapež Olga, 6. Cerkovnik Tilka, 7. Mrak Binka, 8. Cerne Marija, 9. Samar Greta, 10. Hrast Vida.

Moški nad 40 let: 1. Hutar Zvone, 2. Ocepek Drago, 3. Razinger Tone, 4. Hrast Milan, 5. Gašperin Franc, 6. Pogachnik Tone, 7. Taler Srečko, 8. Koblar Drago, 9. Jekler Silvo, 10. Kleindinst Karel.

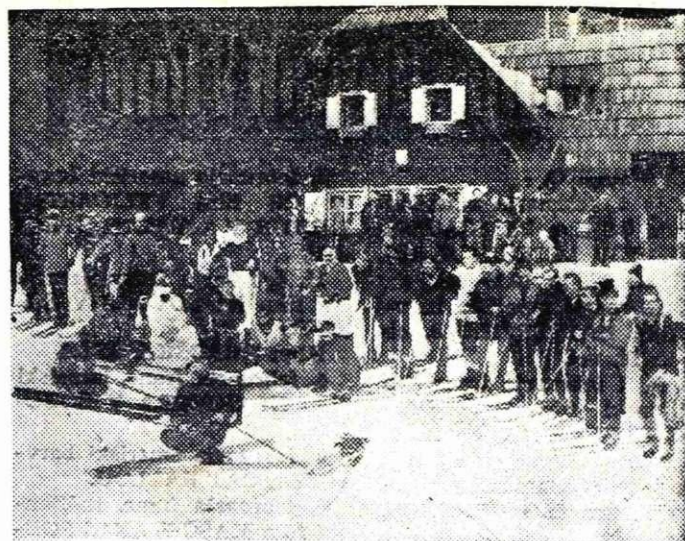
Moški od 25. do 40. let: 1. Lakota Miran, 2. Ogrin Rudi, 3. Šoberl Rafael, 4. Kavčič Dani, 5. Lipicer Teo, 6. Zupančič Klemen, 7. Benedičič Franci, 8. Mali Bogo, 9. Vavpotič Franci, 10. Samar Janez.

Najboljši čas je imel Miran Lakota, za kar je dobil lepo trofejo, izdelek Višnarja, in še pravo, lepo zapečeno svinjsko glavo.

Za zabavo ob tekmovanju in razglasitvi rezultatov v domu pod Golico so poskrbeli naši znani humoristi in glasbeni kvartet, tako, da je bilo dovolj zabave. Vsi nastopajoči ter najboljši maske so dobile praktična darila, ki so jih prispevale delovne organizacije: Železarna, Gorenjka, Kovinoservis, Ljubljana-transport, Vodovod, SGP Sava, GIP Gradis, Lesnogalan-

terijsko podjetje, Kroj, Hotel Pošta, Zarja, Rožca, Delikatesa, Prehrana, Univerzal, Tóbak, Mesarsko podjetje, Slovenija šport, Peko, Kompas, Ob ZTK, Radio ter privatniki obrtniki: Kleindienst, Višnar, Hudrič, Kavčič, Vavpotič, Korošec, Lazar in Brelih.

Organizacija tekmovanja je potekala brezhibno, le z nekaterimi brezpomembnimi zastoji. Precejšnje število gledalcev, ki se je nabralo na Črnem vrhu, potrjuje, da si podobnih prireditev Jeseničani in okoličani še želijo. Verjetno bi bilo prav, da bi ustanovili že sedaj poseben odbor, ki bi skrbel za to prireditev, ki naj bi postala



Tekmovalci predpustnega veleslaloma.

tradicionalna. Se bolj razveseljivo pa bi bilo, da bi za prihodnje leto spremenili nekatere propozicije tekmovanja. Tekmovalci bi morali nastopiti vsi z maskami. Za prvo mesto in osvojitev pre-

hodnega pokala pa naj ne bi odločal čas, ampak naj bi posebna komisija ob sodelovanju gledalcev izbrala najboljšo masko.

P. K. in T. L.

Spet hokejske tekme

V soboto, 4. februarja, ob 19. uri bo na drsališču pod Mežakljo prvenstvena tekma KRANJSKA GORA : OLIMPIJA. Srečanje je pomembno za hokejiste Kranjske gore, saj bo odločalo o uvrstitvi in zasedbi drugega mesta na lestvici.

V ponedeljek, 6. februarja, ob 19. uri pa bodo ljubitelji hokeja imeli priliko videti na drsališču pod Mežakljo 12-kratnega državnega prvaka ČSSR ZKL BRNO. Gostje iz Čehoslovaške bodo na Jesenice prispeli v kompletni postavi in se pomerili z najboljšimi hokejisti Jesenic in Kranjske gore.

Reprezentantje zopet doma

V petek so se z daljše turneje po Čehoslovaški vrnili v domovino hokejisti Jesenic in Kranjske gore, ki so igrali v jugoslovanski državni reprezentanci. O uspehih in neuspehih te turneje so že dovolj pisali dnevni časopisi. Vsekakor lahko po vsem tem ugotovimo, da selektorji niso sestavili reprezentance iz najboljših hokejistov, kolikor jih imamo na razpolago v Jugoslaviji. Nekateri najboljši so odpovedali sodelovanje zaradi službenih zadržkov ali šolanja. V njihovo opravičeno odsotnost ne dvomimo. Hokejska zveza Jugoslavije je proti tem prestopnikom izrekala kazni kar na tekočem traku. Tako ravnanje ne vodi k napredku, ampak pri igralcih vzbuja neupravičeno nezadovoljstvo. Iz vsega tega se poznava valci hokeja popolnoma upravičeno vprašujejo, ali je sploh potrebno, da jugoslovanska reprezentanca odpotuje na svetovno prvenstvo

na Dunaj. V takem sestavu, kakor je bila na Čehoslovaškem, nima pomena, da zapravlja ugled jugoslovanskega hokeja.

Verjetno bi bilo prav, da bi hokejska zveza Jugoslavije v sodelovanju s hokejskim klubom Jesenice našla tako rešitev, ki bi najbolj ustrezala zahtevam in ugledu jugoslovanskega hokeja. Verjetno bi bilo prav, da bi državno reprezentanco sestavljali igralci prvega moštva Jesenic, nekateri najboljši iz Kranjske gore, kot gostje pa Gale, Renaud in Rataj. Tak sestav reprezentance bi bil najboljši in najbolj učinkovit. Priprave pa naj bi potekale v okviru

hokejskega kluba Jesenice, saj bi v času gospodaske reforme bilo to najceneje. Ves denar, ki ga zapravljamo z raznimi improvizacijami, bi tako lahko porabili za kaj bolj koristnega.

Prepričani smo, da bodo hokejski klub Jesenice, selektorji in hokejska zveza Jugoslavije našli skupen jezik, da ne bi jugoslovanski hokej stagniral. Z nekoliko dobre volje in razumevanja so vsi problemi rešljivi. Verjetno pa v tem primeru tudi ne bi bilo odpovedovanja sodelovanja v reprezentanci. Prepričani smo, da bomo v prihodnji številki lahko zapisali že bolj razveseljive vesti.

P. K.



Zmagovalec predpustnega veleslaloma

Prvenstvo SRS brez smuka

Smučišča Španovega in Črnega vrha bodo v soboto in nedeljo zopet oživele. Na sporedu je 22. republiško prvenstvo v alpskih disciplinah za starejše mladince in mladinke. Zaradi pomanjkanja snega organizatorji ne bodo mogli izvesti vseh disciplin. Tako bo odpadla ena najbolj zahtevnih disciplin — smuk. Organizatorji so se zelo trudili, da so pripravili progo za veleslalom. Vso pohvalo za to zaslužijo marljivi pripravljalci pod vodstvom Jožeta Klinarja. Pred našimi smučarji stoji zelo težka naloga ubraniti vrsto naslovov, ki so jih priborili na lanskeletnem prvenstvu SRS.



Na Španovem vrhu je bilo nekaj zelo duhovitih mask

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

4. in 5. februarja ameriški barvni CS film VELIČASTNI LJUDJE V LETEČIH STROJH, ob 17. in 19.15 uri.

6. februarja ameriški barvni film BATTERFIELD 8, ob 17. in 19. uri.

7. in 8. februarja francosko italijanski film MASČEVANJE PODZEMELJA, ob 17. in 19. uri.

9. februarja ameriški barvni CS film RIO CONCHOS, ob 17. in 19. uri.

10. februarja francoski film V PRIMERU NESREČE, ob 17. in 19. uri.

11. februarja jugoslovansko nemški barvni CS film WINNETOU IN APANACI, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

4. in 5. februarja franc. italijanski film MASČEVANJE PODZEMELJA, ob 18. in 20. uri.

6. in 7. februarja ameriški barvni CS film VELIČASTNI LJUDJE V LETEČIH STROJH, ob 18. in 20.15 uri.

8. februarja ameriški barvni CS film RIO CONCHOS, ob 18. in 20. uri.

9. in 10. februarja franc. izraelski film NI GOVORA V SOBOTO, ob 18. in 20. uri.

11. februarja ameriški film KAČJA KOŽA, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

4. februarja franc. barv. CS film VIKEND V DENKERKU.

5. februarja poljski barvni CS film PRAH IN PEPEL.

8. februarja ameriški barvni CS film VELIČASTNI LJUDJE V LETEČIH STROJH.

11. februarja franc. italij. film MASČEVANJE PODZEMELJA.

Kino DOVJE

4. februarja poljski barvni CS film PRAH IN PEPEL.

5. februarja francoski barvni CS film VIKEND V DENKERKU.

9. februarja ameriški barvni CS film VELIČASTNI LJUDJE V LETEČIH STROJH.

11. februarja franc. izraelski film NI GOVORA V SOBOTO.

Kino KOROŠKA BELA
4. februarja franc. izraelski film NI GOVORA V SOBOTO.

5. februarja ameriški barvni film CAT BALLOU.

6. februarja franc. italijanski film MASČEVANJE PODZEMELJA.

11. februarja franc. film V PRIMERU NESREČE.

Kino KRANJSKA GORA
4. februarja ameriški barv. film CAT BALLOU.

5. februarja — zaprto!

9. februarja franc. italijanski film MASČEVANJE PODZEMELJA.

10. in 11. februarja ameriški barvni CS film VELIČASTNI LJUDJE V LETEČIH STROJH.

V petek, 3. februarja, ob 16. uri: A. Novačan HERMAN CELJSKI. Zgodovinska drama — Zaključena predstava za šolo Koroška Bela — Javornik.

V soboto, 4. februarja, ob 16. uri: V. Ocvirk PETER KLEPEC. Pripovedka — Zaključena predstava za šole Bled.

V soboto, 4. februarja, ob 19.30 uri: KONCERT ZABAVNEGA ANSAMBLA THE FELLOWS IZ LJUBLJANE.

V soboto, 4. februarja, ob 20. uri: Držić — Rupel: BOTER ANDRAŽ — Komedija — Gostovanje v Kropi — ZA ABONMA IN IZVEN.

V nedeljo, 5. februarja, ob 19.30 uri: Držić — Rupel: BOTER ANDRAŽ — Komedija — IZVEN. Zadnja večerna predstava.

V ponedeljek, 6. februarja,

ZAHVALA

Krajevni odbor rdečega križa Podmežaklja se najlepše zahvaljuje izvršnemu odboru sindikata železarne za prispevek 300 N din za no-voletno pogostitev starih veter-
teranov.

Krajevni odbor RK Podmežaklja

ZAHVALA

Zahvaljujem se poklicni gasilski četi Železarne Jese-nice za hitro intervencijo pri nesreči v mojem stanovanju 27. januarja. S hitro interven-cijo so me gasilci obvarovali še večje materialne škode.

Feliks Štefanciosa hladna valjarna

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru plavž se najiskreneje zahvaljujem za pomoč v času mojega bo-lovanja. Upam, da bom tudi v bodoče v okviru svojih možnosti pomagal pri uresni-čevanju naših skupnih ciljev pri delu v obratu, kakor tudi v korist celotnega kolektiva železarne.

Martin Gliha plavž

Gledališče

ob 12. uri: Držić — Rupel BOTER ANDRAŽ — Komedija — Zaključena predstava za gimnazijo Jesenice.

V torek, 7. februarja, ob 19.30 uri: Držić — Rupel NA-MASKARANI BOTER — Ko-medija — IZVEN.

V sredo, 8. februarja, ob 15. uri: V. Ocvirk PETER KLEPEC — Pripovedka — Zaključena predstava za šole Most na Soči in Podbrdo.

Prijatelje gledališča obveščamo, da bo BOTER AN-DRAŽ na pustni torek po-novno obiskal gledališče, to pot namaškaran. S to pred-stavo se bo tudi poslovil od jeseniškega občinstva, ki mu je tako rado ploskalo.

Vabimo vas na poslovilno predstavo, ki bo prav gotovo nudila nekaj uric res sprošče-ne zabave. Rezervirajte vstopnice, ki so že v prodaji!

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in starega oče-ta

LOVRENCA KLINARJA

se iskreno zahvaljujemo dr. Sajevcu za dolgoletno zdravljenje, darovalcem cvet-ja in vencev, vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje in z nami sočustvovali.

Zahvaljujemo se prosto-voljni gasilski četi Hrušica in Jesenice za častno spremstvo na zadnji poti. Iskrena hva-la pevcem za žalostinke, ka-kor tudi govornikom za po-slovilne besede ob odprtem grobu. Hvala sosedom, ki so nam v težkih dneh nudili vso pomoč.

Zalujoči: žena Mari-ja, sinovi in hčerke z družinami

ZAHVALA

Ob izgubi mojega moža, očeta in dedka

IVANA ZAJŠKA

se najlepše zahvaljujemo za ves trud zdravnikom in ose-bju kirurškega oddelka, livar-jem za venec, sosedom in terenu Sava za venca ter denarno pomoč, pevcem, last-nikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so se v velikem številu poslovili od pokojni-ka in nam izrekli sožalje. Vsem najlepša hvala.

Zalujoča žena, sin in hčerke z družinami

ZAHVALA

Ob smrti drage mame
MARIJE KONIČ

se zahvaljujemo dr. Tan-carju za zdravljenje in lajšanje trpljenja, Mariji Sajovic za nego med bo-leznijo, kakor tudi lastni-kom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo. Za-hvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in jo spre-mili na zadnji poti.

Zalujoči: Karel, Štefka in Angela

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, očeta, brata ter strica

STANKOTA BRUSA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti v mnogo prerani grob, vsem daroval-cem vencev ter vsem, ki so z nami sočustvovali in nam na kakršen koli način poma-gali v težkih dneh. Za-hvaljujemo se dr. Sajevcu, dr. Mencingerju in dr. Tram-pušu, ki so mu lajšali bole-čine in se trudili, da bi ga ohranili pri življenju.

Zahvaljujemo se kolektivu elektro jeklarne, nadzorne službe ter vsem vratarjem za spremstvo, elektro delavnici Javornik, ZB NOV Blejska Dobrava, za poslovilne bese-de tov. Kozlevčarju, pevcem iz martinarne, dalje vsem vaščanom Lipc za venec in pomoč ter prebivalcem Seno-žet. Iskrena hvala družinam Ovček, Berčič in Meh za po-moč v dneh težke izgube, enako tudi sostanovalcem v blokih za venec, kakor tudi lastnikom osebnih avtomobi-lov za dragoceno uslugo.

Zalujoči: žena Jožica, hčerka Stanka in sin Janko ter bratje Franc, Polde, Karel, Jože, To-ne, Janez, Pavle in Tončka z družinami.

ZELEZAR

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTI-VA ŽELEZARNE JESENI-CE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgo-vorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Ured-ništvo »Zelezarja«, Zele-zarna Jesenice. Telefon int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«.

TEHNIČNI FELJTON

Bodočnost tehnologije proizvodnje grodlja

Plavž je še danes praktično edini proizvodni agregat, v katerem lahko ekonomsko proizvajamo grodelj iz različnih vrst železne rude. Vendar že daleč so za nami časi, ko so plavži porabili za proizvodnjo 1 tone grodlja 1 tono ali tudi več koks in ko so največji plavži proizvajali po nekaj sto ton grodlja dnevno. Danes porabijo najmodernejši plavži za tono grodlja okoli 500 kg koks in proizvajajo dnevno tudi po nekaj tisoč ton grodlja.

V zadnjih letih so nastopili pri preskrbi plav-žev s surovinami novi pogoji, ki so imeli za po-sledico določene spremembe glede na ekonomič-nost proizvodnje grodlja. Ti pogoji so:

1. Odkritje in izkoriščanje novih nahajališč bo-gatih železnih rud, ki so pričeli izpodrivati tradi-cionalne dobavitelje železnih rud v Evropi in v Ameriki.

2. Tehnološki napredek v proizvodnji grodlja in jekla.

3. Velike razdalje prevoza železne rude od na-hajališč v Južni Ameriki, Kanadi, Afriki, Aziji in Avstraliji do velikih industrijskih središč v Evropi in Severni Ameriki.

4. Stalno naraščajoča potrošnja jekla v visoko industrializiranih deželah.

5. Nastanek novih železarskih centrov, pred-vsem ob morskih obalah, kar omogča cenen mor-ski transport železne rude tudi na velike razdalje.

Vsa ta dejstva imajo za posledico predvideva-nja železarskih strokovnjakov in velikih železar-skih družb, da razvoj tehnologije in ekonomije na področju proizvodnje grodlja še vedno ni dokon-čen. Zato se je preko 40 železarskih družb iz Se-verne Amerike, Južne Amerike, Evrope, Avstralije in Japonske odločilo, da skupno naroči posebno študijo, na podlagi katere bodo lahko predvideli, kakšen bo razvoj tehnologije, ekonomije in naha-jališč železne rude ter procesa proizvodnje grodlja v glavnih železarskih področjih sveta do leta 1980. Vse družbe, ki so to študijo naročile, bodo skupno nosile potrebne stroške in skupaj koristile tudi dognanja.

Nalogo za izdelavo te študije je prevzel »Co-lumbus Laboratories of Battelle Memorial Insti-tute« v ZDA, ki jo bo izdelal v sodelovanju s svo-jimi podružnicami v Frankfurtu, Zahodna Nem-

čija ter Ženevi, Švica. Čas za njeno izdelavo je do-ločen dve leti.

Pri izdelavi te študije se bodo strokovnjaki te-ga instituta ukvarjali poleg drugega zelo intenziv-no s pripravo vsipa in njegovim vplivom na teh-nolgijo ter ekonomijo proizvodnje grodlja. Razen tega bodo obdelali tudi različne direktne reduk-cijske postopke za proizvodnjo grodlja. Ti so po-sebno zanimivi za tiste dežele, ki imajo velike za-loge kvalitetnih železnih rud in namesto premoga, primerne za koksanje, nahajališča nafte ali ze-meljskega plina.

Vsekakor kaže naročilo te študije, da želijo pro-izvajalci grodlja v najbolj razvitih industrijskih deželah vedeti, kakšne so možne perspektive na tem področju železarstva. Da bi to izvedeli, jim ni žal finančnih sredstev, istočasno pa so z združe-nim naročilom te stroške tudi znatno znižali. To pa je obenem dokaz, da znajo tudi ob takšnih pri-likah čim bolj racionalno izkoristiti dane možnosti za dosego določenega cilja ob najmanjših vložnih sredstvih.

K.